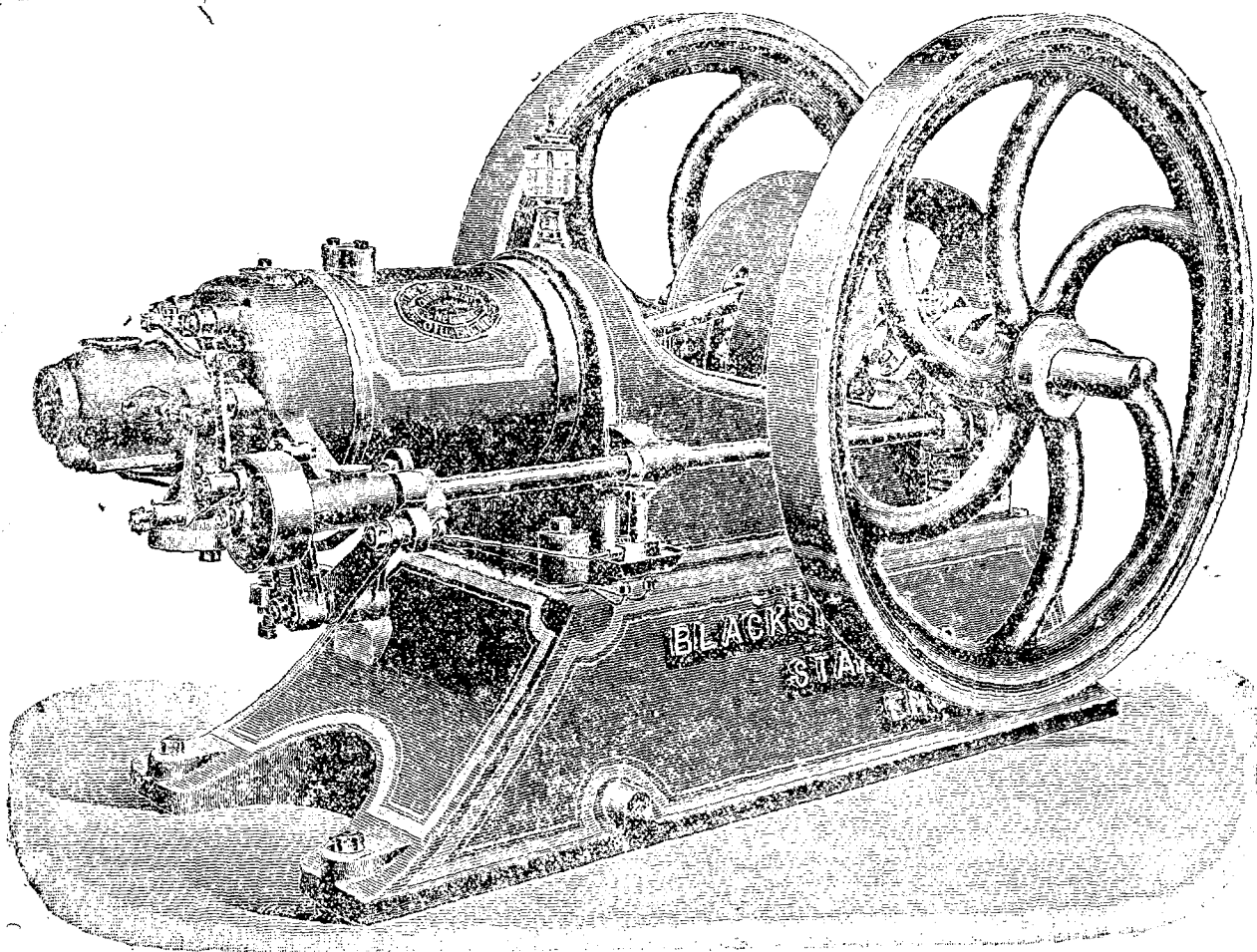

౩౮౬౫౭

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

Vol. 6. చెన్న పట్టణము 1919 వ సం॥ డిసెంబరు నెల 31 వ తేది బుధవారము NO. 225
సంపుటము. ౬ సిద్ధాద్ధి నామ సంవత్సర పుష్యమాస శుద్ధ నవమి ౧౯ సంవత్సరము

బ్లాక్ స్టోను ఆయిల్ ఇంజనులు.

కిరసనాయిలు, క్రూసు ఆయిలు మున్నగు చమురుల నువయోగించి పనిచేయునట్లు తయారు చేయబడినవి.

ఈ రాజధానిలో అనేకమైన బ్లాక్ స్టోను ఇంజనులు పనిచేయుచున్నవి. యజమానులకు మంచి తృప్తినిచ్చినవి. పూర్తియైన వివరములకును ధరలకును నేడే మాకు వ్రాయును.

సోలు ఏజెంట్లు:

మార్షలు సన్స్ & కో., (ఇండియా) లిమిటెడ్,

1203

ఇంజనీయర్లు

నెం. 9, సెకండులైను బీచ్, మద్రాసు.

బొంబాయి, బెజవాడ, లాహోరు, తంజావూరు.

అమృతాంజనము

ఈ నొప్పులకు ప్రసిద్ధి కెక్కినది. ఇతర వేదికమైన నొప్పులను కూడ మా అమృతాంజనము వాడి నంతమాత్రమాన నయముగను.

మలభ వెల 0-10-0 అనాల.

మోహినితైలము రు 0-12-0
కామర తైలము 0-6-0
దంతచూర్ణము 0-2-0

అమృతాంజనం డిపో,

8, తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ఆష్టాంగ మెడికల్ స్టోర్స్ లిమిటెడ్ ట్రిచూరు.

కొచ్చిన్ స్టేట్.

మెడికల్ స్టోర్స్కు వైద్యశాలలకు, వైద్యులకు కావలసిన శ్రేష్ఠమైన వనమూలికలు, ఔషధకాయలనూనె, తేనె, ఆపునెయ్యి మున్నగు మేలైన వస్తువులు మా వద్ద తయారుగా నున్నవి. ధరలకట్టి ఉచితముగాపంపబడును. ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు ఇంగ్లీషులో నడపవలెను.

Correspondence to be in English
Ashtanga Vidyasala Ltd, Chemists & Druggists.
P. O. TRICHUR. Cochin State.

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

ఆరోగ్యమున కావలసినవనమూలికలు, ఔషధకాయలనూనె, తేనె, ఆపునెయ్యి మున్నగు మేలైన వస్తువులు మా వద్ద తయారుగా నున్నవి. ధరలకట్టి ఉచితముగాపంపబడును. ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు ఇంగ్లీషులో నడపవలెను.

వైద్యశాస్త్ర మెడికల్ గోవిందర్, బెంగళూరు కోవ. బొంబాయి, 1574 కాల్వెయి, మాన్

సుందరము ! లాభకరము !! ఉపయోగము !!!

అందమైన 1920 క్యాలండరు

జనవరి నెల 31 వ తారీఖులోపుగా మా మందులను నొకేసారిగ రూపొందించుకొనువారలకు ఒక క్యాలండరు ఉచితముగా పంపబడును.

ఇతరులకు క్యాలండరు 1-కి వి. పి. ఖర్చులు సహా 0-6-0.

మొత్తముగా కొనువారలకు ధర తగ్గించి యివ్వబడును.

వి. పి. గ కాక ముందుగా చీట్లు పంపినవారికి క్యాలండరు చేరకున్నచో మా జవాబుదారి యుండదు.

కొలది ప్రతులు మాత్రమే ముద్రింపబడినవి. కావలసినవారు వెంటనే తెప్పించుకొనుట యుక్తము.

తామర తైలము | పండ్లపాడి | మోహినితైలము

డబ్బి 1-కి 0-6-0 | డబ్బి 1-కి 0-2-0 | సీసా 1-కి 0-12-0

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు దివ్యమృతము.

దగ్గు, శైత్యము, పడితము, రొమ్ముపడితము, తలనొప్పి, వాయువునొప్పులు, పోట్లు, బెణుకులు, బిళ్లలు మొదలగు నొప్పులకు దివ్యమృతము.

చక్కని డబ్బీతో సహా వెల రూ. 0—10—0; డబ్బా 1-కి రూ. 5—12—0. పోస్టుఖర్చులు వేలు.

అమృతాంజనం డిపో, } 109, ప్రేరీరోడ్డు, బొంబాయి,
6, తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

మేలైనరకపు

వీనుగమా రుగల

బూబాక్ యింకి

ఇంగ్లాండునందు ఇకాకార్పొరేటు చేయబడిన

కాన్స్ట్రుయిండియా డిస్ట్రిబ్యూట్ అండు ముగర్ ఫ్యాక్టరీన్ (లిమిటెడ్)

కంపెనీవారి కాసాయనిక కాఖవారిచే ఉత్తరార్కాడు జిల్లాలో చేరిన

రాణిపేటయందు తయారుచేయబడినది.

ప్యారి అండుకంపెనీ, మానేజింగు ఏజెంట్లు

(1601)

పోస్టుబాక్సు నెం 12 మద్రాసు.

మీ కవనరమయినచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోతపోయినట్టి గాని వస్తులను గురించియు, ఉక్కు, ఇనుపవాడములు, వంపులు వంపులుగ వంచబడిన రేకులు కొణములుగా నున్నట్టి ఇనుపకట్టలు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారిలోనే సంగతిసందర్భముల నలహా వారిలో చింతపడినది. వీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువవెలల కిచ్చుటలోను కోరి వంతనే వానిని నికాలములో సరఫరాచేయుటలోను గొప్ప పేరు మోసినవారు.

విలాసము:— ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ

రాత్ ఇండియా ఇండస్ట్రీయల్స్ లిమిటెడ్, తమిళపెట్టె నెం 553 రు,

389

మదరాసు

(ప్రతి కమ్యూనికేషన్ గోడనిప్పుడు ఈ వ్యక్తికేసు కూడ నుదహరింప గోరుచున్నారు.)

Mr. G. W. M. Reynold's Novel

Other Big Type Editions.

	Rs. A.
GRACE DARLING or	
The Heroine of the Fern Island	0 12
Mary Price 8 vols. Rs. 5-	1 12
Faust 2 vols. Rs. 1-8-0	1 12
Wagner 3 vols.	1 12
Seamstress in 2 vols. Re 1.	3 0
Margaret 4 vols.	3 0
Neoromancer 3 vols. 2-4-0.	6 0
Agnes 9 vols.	6 0
Old London, 3 vols. 2-4-0.	1 4
Mary Stuart 2 vols.	1 4
Pope Joan 3 vols. 1-12-0.	3 0
Coral Island 4 vols.	3 0
Kenneth 4 vols. Rs. 3.	1 4
Soldier's Wife 2 vols.	1 4
Robert Macaire in 2 vols.	1 0
Young Duchess, in 4 vols.	3 0
Bronze Statue 4 vols.	2 0
Canonbury House in 3 vols.	2 4
Rosa Lambert, 4 vols.	3 0
The Massacre of Glencoe 4 vols.	3 0
Mysteries of London 13 vols.	7 0
Mysteries Court of London 17 vols.	12 0
Empress Eugene's Boudoir 3 vols.	2 4
May Middleton 2 vols.	1 8
Rye House Plot 4 vols.	3 0
Pickwick Abroad 3 vols.	2 4
Loes of the Harem in 4 vols.	3 0
Young Fisherman, complete	0 10
Master Timothe's Book Case 3 vols.	1 12
Mysteries of Paris by Eugene Sue in 2 vols.	1 0

(Postage etc. Extra for all Books)

The SUPERIOR WATCH Co.,

Post Box 167 (A) Madras. E

Cheapest House for

Furniture of all kinds; Cycles, Motor Cycles, Dunlop Michelin, Avon, Clincher Tyres & Tubes for Cycles, motor Cycles, Motor Cars, Cycle Bells, Pumps, Pump Clips, Lamps, Free Wheel, Chains, Mudguards, Dunlop outfit & Solution, & other accessories; Typewriters; Gramophones; Harmoniums; Reliable Wrist Watches; School and College Requisites; Fountain Pens; Stationery, etc.

A trial will make you our regular customer.

D. P. ROW & Co.,

Harris Road, Madras. S. C.

Actina Cures Deafness.

Not merely improves the sense of hearing temporarily as do Electrophones, Ear Drums, etc., but really cures the disease permanently. The secret of Actina's success is that it removes the cause of the disease and that is where it differs from all other treatments.

The principal cause of Deafness is Catarrhal Inflammation of the throat and middle ear and until this is removed the hearing cannot be restored. The powerful vapours emanating from Actina, inhaled through the mouth and nostrils and applied to the eye, course through the delicate nerves and blood-vessels, removing Congestion, stimulating and invigorating and restoring the organs to their normal healthy activity.

Actina is the surest, simplest and most natural cure for Deafness and is just as effective in other Catarrhal diseases, such as Eye Troubles; Hay Fever Asthma; Bronchitis; Headache; Sore Throat; Influenza, etc. Costing only Rs. 25-8 (plus postage etc.) this wonderful instrument should find a place in every home. Booklet entitled "Prof. Wilson's Treatise on Disease," containing useful health advice and full Particulars of our Conditional Trial Offer, post free on request. Write to-day to Rai B. S. Bhandari, M. A., Batala. (India)

Natural Actina Treatment.

వివేచి సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధి సారసపరిల్లా

అపరిమితమైన రక్తములను జనించు వాడ్యములకు కీటుముంటి మందు. కరువులను, మచ్చలను, గండములను శుద్ధము, ప్రారంభములను అన్ని విధములను గలగు వర్మ కోగములను పోగొట్టును. (28)

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తమృతకారిణి

వనోపధి సారసపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, వనోపధి ముఖ్యమైనను అన్ని విధములైన వనోపధిలను పోగొట్టును. కీరమునుదలి పాదరసవోపధిలను, మలబద్ధమును కాల్చసంబంధమును పోగొట్టును. పోగొట్టిన రక్తమును శుద్ధపరచును. కీరకాల్గొమ్మును గలగజేయును. 16 కోపాలు తరచుకుంటు 4 కోపాలు బుడ్డిలో అమ్మబడును.

పాప్రెటరు. — పి. డి. సావంత్,

144. ఫననవాడి, నెం 2 బొంబాయి

Proprietor: P. D. SAVANT,

Fanaswadi, No. 144, No. 2, BOMBAY

ఆత్మజిజ్ఞాసా.

శివరమును వివరించుటవార ఆత్మజిజ్ఞాస.

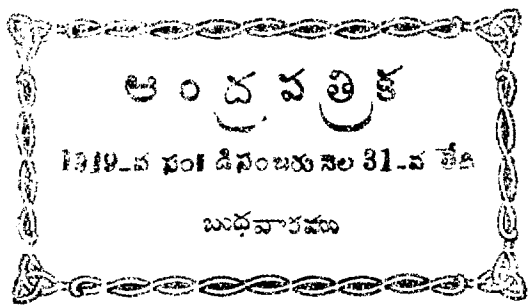
అమృతము సహజమును నురించిన శాస్త్రములను గ్రంథకర్త:— డా॥ జగన్నాథస్వామిగారు, వి. పి.

అమృతము చక్కని గ్రంథము. 30 పేజీలు.

వేదములు, అంధ్రవృత్తికా శాస్త్రములను

పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మదరాసు.

(1646) Dr. W. N. Dixit, Merchant, Poona City.

ఆంధ్రవత్రిక
సమావేశము.

అమృతసరమునందు గూడిన మహమ్మదీయ మహాసభ కధ్యక్షత వహించిన హాకీమ్ అజ్జల్ ఖానుగారి యువన్యాససంగ్రహమును వేటొకచో బ్రచురించుచున్నారము. లక్నోలో బలవదీన హిందూమహమ్మదీయసఖ్యము అమృత సరము నందు మరింత దృఢమయ్యెను. మహమ్మదాలీ షాకతాలీగార్లు విడువబడినవెంటనే, కాంగ్రెసు సభకు క్రతిఃఘటన విచ్చేసిరి. సర్ మైకేలు ఓడ్యయరుగారిని నైనికవిచారణసంఘమునుండి తొలగించవలయునను తీర్మానమును బలపరచుచు, జలియోవాలాబాగ్లో ప్రవించిన రక్తము వలన, హిందూమహమ్మదీయసంయోగము దృఢపడెననియు, ఎన్ని యాటంకముల నెదుర్కొనుట కయినను హిందువులును మహమ్మదీయులును కలసి కనిపెయుదు రనియు, షాకత్ అలీగారు నుడిచిరి. కష్టకాలమునందు, తమ నాదరించినది హిందువులే యనియు, అందుచే యుగాంతమువరకును హిందువులు చేసిన మేలును మహమ్మదీయు లెన్నుదును మరచిపో రనియు, వీరు నివేదించిరి. ప్రపంచములో కెల్ల భారతీయులను నుత్కృష్టజాతివారిగ జేయుటకు, జలియోవాలాబాగ్లో జరిగిన వింతలు చాలియుండునని, మహమ్మదాలీగారు నుడిచిరి. నాయకులందఱును ఎట్టికష్టముల నెదుర్కొనుట కయినను సంసిద్ధులుగ నున్నపుడు, హిందూ దేశము స్వేచ్ఛకు తిక్కక బడయునని, మహమ్మదాలీగారు తమ విశ్వాసమును వెల్లడించిరి. హిందూమహమ్మదీయసంఘము లిట్టి యున్నతార్థములచే ప్రేరితమైయున్నపుడు, దేశమోక్షము చేకూరట కెంత కాలమో పట్టదు.

మహమ్మదీయ సభాధ్యక్షు లగు అజ్జల్ ఖాన్ గారి డిట్టి సమరసభావమునే చూపిరి. కాంగ్రెసు సభాధ్యక్షునివలెనే వీరును కంజాబుసంఘములగూర్చియే కడుదూరము ముచ్చటించిరి. వీరును కంజాబుదేశ దుస్థితిని కనుల గట్టినటులు వర్ణించిరి. కంజాబునందును ఢిల్లీయందును గలిగిన కలహమునకు చాలెలు శాసననిర్మాణమే కారణమని వీరు స్పష్టపరచిరి. పీఠుట విధింపబడిన నిర్బంధము లిట్టిదుస్థితిని బలపరచినవి ప్రజలందఱికి పూరితులై గావించిన అల్లరులను నాయకులెవరును సమర్థించుటలేదు. వాటిని ఖండించుచు, గాంధీ, తిలకు, పాల్, బిసెంటు మొదలగునాయకులు కాంగ్రెసుమహాసభలో గావించిన యువన్యాసముల కరికించిన, ప్రజాప్రముఖుల సత్యప్రియత్వము వెల్లడిగాగలదు. గాంధీమహాశయుడు నిర్మించిన ఛార్మికవాతావరణమున, సత్యమప్రియమునను వచింపక దక్కును. కాని, డాక్టరు కిన్హా సత్యపాలుగార్లను, శాంతినందే శ్రీ మొదలగుటకు వెడలుచున్న గాంధీమహాశయుని అరెస్టు జేయకయింపచో, ప్రజలలో నుద్రేకము జనించునుండదు. ప్రపంచమునంతను తల్లడించజేసిన డయర్ ఓడ్యయరుగార్ల చర్యలగూర్చి కాంగ్రెసు

సభ ఎటుల తీర్మానించెను? ఓడ్యయరుగారిని నైనిక విచారణసంఘసభ్యత్వమునుండియు, డయర్ గారిని సేనాధికత్వమునుండియు తొలగింపుమని మాత్రమే, కాంగ్రెసుసభ తీర్మానించెను.

ఇట్టి యుద్రేకసమయమున, తమకు బాధగలిగించిన వారిపై కగ సాధించవలె నను భావమును వదలి, ప్రజలు సంచరించుట జూడ, వారి ఆత్మనిగ్రహము ప్రపంచము నాశ్చర్యమగుట జేయక మానదు. హిందుసంఘవిచారణ గూర్చి అజ్జల్ ఖానుగారు ముచ్చటించుచు, కాంగ్రెసు సమక దు టి వారి నిశ్చయమును సమర్థించిరి. నిర్బంధితులు విడువబడనందుచే, కాంగ్రెసు ఉపసంఘమువారు, సాక్ష్యము నిచ్చుటలో హిందుసంఘమువారికి తోడ్పడలేదు. నాయకు లిప్పుడు విడుదల యగుటచే, తాము సాక్ష్య మిచ్చుటకు తచ్చక తోడ్పడద మని, కాంగ్రెసు సమక దు టి వారు హిందు సంఘమువారికి చెలిపిరి. వీరి ప్రతిపాదన మెంతయు న్యాయముగ నున్నది. హిందుసంఘమువారు సత్వాన్వేషనమునే ప్రధానాశయముగ చేకొనుచో, కాంగ్రెసు సంఘమువారి కోర్కెను సఫలపరచక తప్పదు. లేనియెడల, వీరు తమ ధర్మమును విర్వహించినవారలు గా జాలరు. కంజాబు దుస్థితిని కరికించినపుడు, కేంద్ర ప్రభుత్వమున బాధ్యతను ప్రవేశపెట్టినది, స్వాతంత్ర్యమునకు నిర్బంధములు సమసిపోవని స్పష్టముగ చున్నటుల, అధ్యక్షులు నుడిచిరి. అట్టి ముఖ్యసంస్కరణము దేశమునకు ప్రసాదించబడక పోయినను, సంస్కరణము లెంతయు సంతృప్తికరముగ నున్నవని ఎలాగెత్తి చాటు మితవాదుల చర్య లతి విచిత్రముగ నున్నవి.

ఈలోకమునలన 20 ఆగస్టు ప్రకటనము సఫలపరచబడలేదని, అజ్జల్ ఖాను గారు విశదపరచిరి. సంస్కరణశాసన మెంత అసంతృప్తికరముగ నున్నదో, వీరు బాగుగ చూపగలిగిరి. కదివత్సరముల శిక్షాకాలము గడువవలసి యుండుటయు, ఆపైన ప్రజల నాపద్యము కరిగింపబడుటయు, అజ్జల్ ఖానుగారికి చుటించుటలేదు. క్లితకాలములో సంపూర్ణ స్వపరిపాలన మొనగబడునని వాదనము జేయుటవసరమని, వీరు నుడిచిరి. అందుచే క్రస్తుత సంస్కరణముల నుపయోగించుచు, ఆ దృశ్యాభివృద్ధిమైన ప్రజలముగ కృషి సలుపవలెనని వీరు హెచ్చరించుచున్నారు. గోవధగూర్చి వీరు చెలిపిన వాక్యముల హిందూమహమ్మదీయ సంయోగమున కెంతయు తోడ్పడగలవు. సాధ్యమగునంతవరకు గోవులను వదలి ఇతరజంతువులను బలిగనియెనుని, అజ్జల్ ఖానుగారు పోదర మహమ్మదీయులను బ్రతిమాలిరి. ఖులాఫత్ సమస్య గూర్చి, అజ్జల్ ఖాను గారు నొక్కి వక్కాణించుచు, గాంధీ మహామహానుభావు మహమ్మదీయసంఘమునకు జేసిన సాయమును మిగుల గొని యుండిరి. ఇటీవలనే నిర్బంధమునుండి బయల్పడి, నిర్బంధముననున్న సమయమున మహమ్మదీయసభ కధ్యక్షులుగ నెచ్చుకొనబడిన, డాక్టరు కిన్హాగారు గూడ డిట్టి యభిప్రాయములనే వెల్లబెట్టుచుండిరి.

హిందువులును మహమ్మదీయులును హిందూ దేశమునకు రెండునేత్రములవంటివారు. వారి ఉభయాల నిఖ్యముమీదనే హిందూదేశభివృద్ధియ మూధారబడియున్నది. ఈ రెండుసంఘముల వారిని వేటువలచి అంతరికలహములను పురికొల్పుటకు జేసిన ప్రయత్నము లన్నియు సంతవరకు వ్యర్థము లయినవి. రాజకీయదర్శములు ఉభయములకును సమానము గాగనే, వరస్పరవైషమ్యములు మాసిపోయెను. లక్నోలో నుభయసంఘములును భౌత్యభావముతో మెలంగెను. లక్నో

ఒడంబడిక ప్రకారమే జాయింటుకమిటీవారు మహాదీయ ప్రాతినిధ్య మొనగిరి. ఐకమత్యమువలని లాభ మిది యొకటి యనుట స్పష్టము. కంజాబులోని కష్టములనుభయసంఘములును కలసి భరించుటచే, వారి భౌత్యభావము అభివృద్ధి జెందెను. మహమ్మదీయులకు తుర్కివిషయమై జనించినవిషాదములో, హిందువులును పాల్గొనుటచే, వారిపోదర భావము మరింత బలపడెను. హిందువులు కేవల శుష్కసానుభూతి జాకక, గాంధీగారి నాయకత్వమున సంఘస్థనములలో పాల్గొనకపోవుటచే, మహమ్మదీయులు తమకృతజ్ఞత నిపుడు జూపుచున్నారు. నిజముగ జాతీయభావము భారతీయుల నిపు డావహించుచున్నది. దేశమును సక్రమమార్గముల నడుపుటకు, హిందూమహమ్మదీయసంఘములకు తగిననాయకు లేర్పడుచున్నారు. ఇట్టితరి, దేశము త్వరలో మహాశాంతిని జెందుననుటకు సందియ మేమి గలదు?

సంఘసంస్కరణసభ.

లాలా హను రాజగారి యధ్యక్షతక్రింద అమృతసరమునందు జరిగిన సంఘసంస్కరణసభ, నూతనమార్గముల నవలంబించినందులకు సంతసము గలుగుచున్నది. సంఘసంస్కరణముయొక్క గమ్యస్థానము సంఘనిర్మాణముగాని, సంఘనిచ్చేదము గాదు. సంఘనిర్మాణమున కవసరమగు సాధనముల న్నెట్టిని, సంస్కరణరాయలు లవలంబించుట యవసరము. సంఘసంస్కరణసభ లింతవరకును, వినాహసంస్కరణము, జాతివిరూపలనముగూర్చి మాత్రమే యోచించుచున్నదిగాని, సంఘభివృద్ధియనున కెల్లరితోడ్పాటుగైకొనుటకు వీలుండెడి యనేకసంస్కరణములగూర్చి యోచించుట లేదు. బహిష్కారబాధల ననుభవించుటకు వెరచువారు గొందరు శుష్కపన్యాసములతో కాలముగడపుచున్నారు. మరికొంద రిజోలికనలే రాకయున్నారు. అందుచే సంఘసంస్కరణసభలు ప్రజలలో నెట్టి యుత్సాహము గలిగింపక, జీవచ్ఛవముల బోలియున్నవి. ఈమారు, సంస్కరణసభాస్వరూపము మూర్ఖుజెందెను అధ్యక్షు లగు లాలాహను రాజగారు ఆర్యసమాజకుల. దయానంద ఆంగ్లోవేదికకళాశాల కధ్యక్షుడుగ నుండి, వీరు తమ జీవితమునంతను విద్యాభివృద్ధికై ధారపోసియుండిరి. సంఘసంస్కరణభావమును విస్తరింపజేయవలయునని, వీరు వన్యసిందిరి. రాజకీయ, ఆర్థిక, విద్యా, సాంప్రదామిక, సాంఘికసమస్య లన్నియు అన్యోన్య్యాశ్రయము గల వనియు, ఒకదానినుండి వేరొకటిని విడదీయుటకు వీలుండదనియు, జాత్యభివృద్ధి కివియన్నియు సాధనములనియు, దృఢభావ మిపుడు దేశమున వ్యాపించుచున్నది. ఈభావము ననుసరించి, సంస్కరణవాదులు తమ పనులను నెరవేర్చవలసి యుందురు. అందుచే సంఘభివృద్ధి కవసరమగు ఆరోగ్యము, నిమ్నజాత్యుద్ధరణము, బీదలకు గృహనిర్మాణము, కార్మికులక్షేమము, ప్రారంభవిద్య, మొదలగు విషయములపట్ల గూడ, సంఘసంస్కారులు తమ దృష్టిని ప్రసరింప జేయవలయునని, అధ్యక్షులు హెచ్చరించిరి. సర్ నారాయణ చంద్రావర్మగారుగూడ ఇట్టిసందేశమునే, సభకంపిరి. సంఘసంస్కరణసభాతీర్మానముల నాచరణలో బెట్టుటకు, నూర్చు కార్యసాధకులతో స్థాయిసంఘము నేర్పరుపవలయుననియు, దేశమందంతటను సంఘసంస్కరణాభిప్రాయములను వ్యాపింపజేయుటకు వీరు వనిజునవలయుననియు, తీర్మానింపబడెను. ఈమారు జరిగిన సంఘసంస్కరణ సభ, సంస్క

రణావశ్యకతను చాటి ప్రజలలో సంస్కరణ తృప్తిని జనింపజేసి, దేశాభివృద్ధికి తోడ్పడుగాక యువ కోరుచున్నాము లాలాహన్సు రాజుగారు దెలిపినటుల, స్వపరిపాలనా సమస్య సాంఘిక విషయముల కెక్కుడుగ సంబంధించినది. సంఘసర్వజనమునకు తగిన చర్యలు త్వరలో నవలంబింపబడక బోయినయెడల, సంఘవిప్లవమాజనించి, మూరపు సంఘ మిప్పుడు బాల్కనీయముచే కలవరపడుచున్న రీతిని హిందూసంఘము గూడ కల్లోలపూరితముగాక తప్పదు.

రాజమండ్రి మ్యూనిసిపల్ సంఘపు పరిపాలనము
ఈ సంఘపు పరిపాలనమును ప్రభుత్వము వారు తీవ్రముగ విమర్శించిరి. సంఘసర్వజనము లనేకము లమలులో పెట్టబడలేదనియు, అల్లీ లనేకములు పరిష్కరింపబడక నిలిచి యున్నవనియు, రికార్డు లనేకములు కనుపడుట లేదనియు, పత్రికపన్నులకు సంబంధించిన అప్పీళ్లు సేవత్వర మయినను నిలువలో నున్నవనియు, బాక్టీరియములు కావించబడలేదనియు, రోడ్లు మిగుల దుస్థితియందున్నవనియు, అక్రమణలు స్వేచ్ఛగ జరుగుచున్నవనియు, వీధులు అవశిష్టముగ నున్నవనియు, మ్యూనిసిపల్ వారికిగల హక్కులను తొలగించుటకు ప్రభుత్వమువారి కధికార మున్నను, వారుతిన్నగ కల్పించుటకు మరయొకమా రవకాళ మొనగబడుననియు, మ్యూనిసిపల్ సంఘమువారి మారయినను తిన్నగ ప్రవర్తించినయెడల, వారిపై చర్య తీసికొనబడుననియు, సంఘపరిపాలన మెటుల కొనసాగుచున్నదో కలెక్టరుగారు 192 జనవరిలో గ్రామత్రేయ వివేదికమున వివరింపవలయుననియు, ప్రభుత్వము వారు కోరుచున్నారు ప్రభుత్వవిమర్శము, కలెక్టరుగారి వివేదికముపై నాధారపడి యున్నది. కలెక్టరుగారి వివేదికము మాకు తెరలేదు. అంజేమి గలదో తెలియదు. మ్యూనిసిపల్ సంఘమువారిపై సమాధాన మొసగెదరో చూడవలసి యున్నది. ప్రభుత్వమువారు చూపిన లోపములు నిజమే యయినయెడల, వాటిని మ్యూనిసిపల్ సంఘము త్వరలో సవరించికొనుట లాభకరము. తమహక్కుల ససలే పోగొట్టుకొనుట గౌరవప్రదము గాజాలదు. ప్రభుత్వమువారి విమర్శనమును, రేవటిదినము భాషాంతరీకరించి బ్రచురించెను.

మద్రాసు రాష్ట్రీయ సహకారసభ.
గ్రామత్రేయకాంధ్ర రాష్ట్రీయ సహకారసభ జరిగినపుడు, దీని యావశ్యకత ఏమి యనియు, భాషకును సహకారమునకును సంబంధమేమనియు, సహకారవర్తమానపత్రిక విమర్శించియుండెను. మద్రాసు రాష్ట్రీయ సహకారసభ కావ్యసంఘాధ్యక్షులగు కృష్ణస్వామి అయ్యురగా రీవిషయమై తమ యువన్యాసమునం దిటుల చెలిపియుండిరి.
“సహకారకార్యసంవిధానమును భాషల ననుసరించి ఏర్పాటుజేయుట యుక్తమని తోచుచున్నది. సహకారమును ప్రజలలో పెంపొందింపవలెననిన, వారిభాషలో మాటాడుట దప్ప వేరు మార్గ మేమిగలదు? అందుచే సహకారసభలను భాషాప్రయుక్తపద్ధతిని ఏర్పాటుజేయుట ముఖ్యవశ్యకమని తెలుచున్నది. ఆంధ్రులు ఒకటిరెండు సభల జరుపవచ్చును. తమిళులు రెండుమూడు సభల జరుపవచ్చును. మళయాళీలు, కన్నడులును నలులనే కావించవచ్చును.”
అన్యసంఘాధ్యక్షులు దెలిపిన భావమున కీప్రతిక ఏమి సమాధాన మిచ్చునో జూడవలసి యున్నది. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రీనిర్మాణమువలననే, ప్రతిభాషయు నభివృద్ధిజెంది, ప్రజల సాభా

గ్యము పెంపొందునని, జేతీయుల కప్పుడు గోచరించుచున్నది. పూరియందు జరిగిన ఉత్సవమున సభలో, భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రీనిర్మాణవశ్యకతను, అధ్యక్షులు వివరించిరి. ఇట్టిస్థితిలో నీ సిద్ధాంతమును చాలకాలమునుండియు చాలుచున్న ఆంధ్రులు తదాశయలబ్ధికి తగిన కృషిని చట్టదళలో జరపకుండుట భావ్యముగ లేదు.

క్రొత్తచట్టము
శాశననిర్మాణసభలో గౌరవనీయులగు బి. వెంకటపతి రాజుగారి క్రొత్తచట్టమును ప్రవేశపెట్టబోవుచున్నారు. అవిభాజ్యముగు సంస్థానములలో, పెద్దవానికే వారసత్వపు హక్కు గలదు. హక్కుదారులు మిగిలిన జ్యూనియరులకు పోషణభృతిని తప్పక నొసగవలయునని, వెంకటపతి రాజుగారి చట్టము విధించుచున్నది. మూలపురుషునియొద్దనుండి ఆరుతరములు దాబనివారందరును పోషణభృతి కర్తులు గాగలరు. పోషణభృతి సంస్థానాదాయములో 12 వంతుకన్న మించునూడదు. దీనికి లోబడి నెలకు 1200 రూక్యములకు మించకుండను నెలకు 60 రూక్యములకు తక్కువ గాకుండను పోషణభృతి నీయవచ్చును. ఇదివరకే పోషణకై భూమి నొసగబడినవారిందుల కర్తులు గారు. జ్యూనియరు మొదలు చనిపోయినవీమ్మల భార్యగూడ పోషణభృతి బడయవచ్చును. వెంకటపతి రాజుగారు ప్రవేశపెట్టవలచిన చట్ట మొంతయు నుపయోగకరముగ నుండు ననుటకు సందియము లేదు. వీరి ప్రయత్నములకు, ప్రజలు తగిన ప్రోత్సాహ మొసగుట ధర్మము.

స్థానికాది వార్తలు

బట్టలపైనుంకమా:—దిగువతి చేయబడు బట్టలు అన్నిటివలెయున్న 100-కి 7½ కంటును నుంకమావిధించబడునని ప్రభుత్వవ్యవహార, పరిశ్రమవారు ప్రకటించుచున్నారు.

హిందూపూజ మునిపాలిటి:—అనంతపురం జిల్లాలో చేసిన హిందూపూజ ఒక మునిపాలిటిగా ఏర్పాటుచేయబడును. విజయము శ్రీమంతులలోనే స్థాపనెంటు కార్డి, అనంతపురం జిల్లా కలెక్టరుండు ప్రకటించబడును.

తాడివత్రి మునిపాలిటి:—అనంతపురం జిల్లాలో తేరిన తాడివత్రి ఒక మునిపాలిటిగా ఏర్పాటుచేయబడును. విజయము మంత్రిండు స్థాపనెంటుకార్డి, అనంతపురం జిల్లా కలెక్టరుండు ప్రకటించబడును.

1920 సం॥పు క్యాలెండరు:—తెలంగాణ ప్రభుత్వము బి. శ్రీనివాసఅయ్యంగారు 1920 సంవత్సరపు క్యాలెండరును ముద్రించిరి. ఇదిభాగుగ ముద్రింపబడి, ముడుగులన్నీటిని తెలుపుచున్నది.

జగన్నాథ భక్తజనసభ:—జనవరి 2-6 తేదీ సాయంకాలము 4 గంటలకు ఎల్లూరు వీరాసామిస్టేట్ వీధి నెం 4/4 కు గృహమును ఏ. ఎస్. వైద్యనాథ భాగవతగారిచే జనుజేశస్వామి చరిత్రము వారికా రూపముగా చెప్పబడును.

చెన్నపు రాంధ్రసభ:—కొత్తూరు పురపంచరమున నేడు సాయంకాలము 5-80 గంటలకు శ్రీమంతుల వారు రేపు సాయంకాలము 5-80 గంటలకు పాడుకాపట్టాభిషేక సాటకమును ప్రదర్శింప బడును. ఈ రెండుసాటకములలోను బల్లారి వాస్తవ్యులు టి. రాఘవాచారి, బి. ఏ., బి. ఎల్., గారు వరుసగా మయోగ దశరథ పాత్రములను ధరింతురు. రేపు ప్రదర్శనవస్తువున సభవారు గౌ. దివాన్ బహదూర్ పి. త్యాగరాయకెట్టి, బి. ఏ., గారి యాజమాన్యమున రాఘవాచార్యులుగారికి రక్తభరిత మువర్ణమణి బంధ సమేతము సాటక కళానికారద, విశద మొసగుదగు.

లోకల్ బోర్డులకు గ్రాంటులు:—అంత్యపరిస్థితులను అభివృద్ధిచేయుటకై లోకల్ బోర్డులకు లక్ష రూపాయలు గ్రాంటు ప్రభుత్వమువారు యజ్ఞాన చేసినారు. అంతే దీనివలన గృహములకు కట్టించుటకై గుంటూరు జిల్లా బోర్డువారికి 25795 రూపాయలున్ను, కృష్ణాజిల్లా బోర్డువారికి 29,096 రూపాయలున్ను గ్రాంటు యజ్ఞాన చేసినారు.

శ్రీ వడివెంగడ వరప్రసన్న భక్తజనసభ:—వైసెలవారి యజ్ఞానముక్తింద జనవరి 2 న తేదీ నైమిత్త వికారక రాత్రి 9-80 గంటలకు పి. రాజుగారి పిల్లగారు ‘సీతాకళ్యాణము’ వారికా కాలక్షేపము చేయుదురు. కనివారం ఉదయం దీనివలన అన్నరామము చేయబడును.

ఆర్థికసంఘము:—సంస్కరణచట్టము ప్రకారము కేంద్రప్రభుత్వమునకు, రాష్ట్రములకును ఆర్థికవిషయములం దెట్టిసంబంధము ఉండవలయునో నలహా ఇప్పుడుకై యీ కేంద్రప్రభుత్వంతో ఒకసంఘము ఏర్పాటు చేయబడినది. ఆ గ్రామిష్టక్ ప్రభువుగారు—అధ్యక్షులు చాన్సన్, రాజప్రసన్నగారు, కిల్బక్ యంగుగారు.

వ్యాపార, పారిశ్రామిక శాఖ:—ఇండియా టారిఫ్ అక్టు ప్రకారం ప్రభుత్వమువారు జనవరి 1-న తేదీ నుండి కొన్నివస్తువులపై నుంకము అధికముగా విధించినారు. విజయము ప్రత్యేక శ్రీమంతులలో ప్రకటించబడియున్నది. మెయ్యము నెంబరు 659 డి. ఇండియా ప్రభుత్వపు వ్యాపార పారిశ్రామిక శాఖవారి ప్రకటన.

ఆంధ్రపారిశ్రామిక ప్రోత్సాహకర్త:—ఈసంవత్సరపు పోటీపరీక్ష నూజువీడునందు, నూజువీడు జమీందారుగారి ఆధ్వర్యకేంద్ర జరుగును. ఈపరీక్ష జనవరి 6 న స్థాపిత జరుగును. విజయమునకు నుండి కళాకాల ప్రధానోపాధ్యక్షులగు బ్రహ్మశ్రీ నారాయణదాసుగారిచే రచించబడిన ‘సామి’ పరిశోధనము వారికథ రూపముగా చెప్పవలెను.

గోదముల దిగుమతి:—మంజునందని, లాహోరు, ఆచ్యుతవరం, లూథియానా, ఆంబాల, జీలం, రావల్ పిండి పట్టణములు కన్న ఇతరపట్టణములనుండి రాబోవు జనవరిమాసమునందు 1500 టన్నుల గోదములు చెన్నరాజధాని వారు దిగుమతి చేయవచ్చును. ఆసారపర్యాకముల వైకర్తుగారు వర్తకలనుండి దరఖాస్తులు పుచ్చుకొనెదగు.

సుగుణవిలాస సభ:—వై సభవారు విక్టోరియా వల్లికహాళ కేంద్రభాగమునందు జనవరి 1-న తేదీ గురువారం సాయంకాలం 5 గంటలకు కన్నవరపు రత్నావలి సాటకమును ప్రదర్శించెదగు. జనవరి 2 క తేదీ ముక్కోట్టి వికారక గాన, ప్రదర్శనము రాత్రి 9-80 గంటలకు ప్రారంభమగును. అరవమునందు ‘గాలవ’ సాటకమున్ను రత్నాంగడ సాటకము టాబ్లోగానున్న ప్రదర్శించెదగు.

బల్లారిసరస్వతి వినోదినీసభ:—ఈసభవారు నేటి సాయంకాలము వర్షములేకుండినయెడల అనంతపుష్పలీల సాటకమును రేపు సాయంకాలము వర్షముండినను లేకుండినను అంతే అనంతపుష్పలీల సాటకమును ప్రదర్శించురు వైకుంఠయోగదశి వారు రాత్రి 9½ గంటలకు ప్రస్తావన సాటకమును ఇతర సాటకములలోని కొన్నిరంగములను ఆర్పించును వీధిలో నుండు గోభేజహాళనందు ప్రదర్శించురు.

చెన్నపురివిశ్వవిద్యాలయము:—యం. బి. బి. యస్. అంత్య పరీక్షకును, యల్. యం. యస్. అంత్యపరీక్షకును ప్రతీక రుదుము యీక్రింది విధముగా నుండవలెనని నెనేటు సభవారు తీర్మానించిరి. రెండుభాగములకు రు 50, మొదటిభాగమునకుమాత్రము రు 20, రెండవభాగమునకు మాత్రము రు 30, ఈరూపును ప్రభుత్వమువారు అంగీకరించినారు.

పార్కు వేడుకలు:—రేవటిలో వాక్కువేడుకలు ముగియును, రేవటిదినము మధ్యాహ్నము వ్యాఘ్రములులు: రాత్రివెంజనంబా కాలిపుట జరుగును. నిన్నటిదినమువర్షములే, అటులు చాలభాగము వదలిజేయబడెను. గౌ. నాథ్ గారు, పండెములలో గెలిచినవారికి బహుమతులనిచ్చిరి. రాత్రివ్యాకాగడాల యూరేగింపు జరుగలేదు.

మన్త్రిమునవతి

డిసెంబరు, 29-వ తేదీ

అమృతసరములో సమావేశ మగును

హాజీర్ ముఖ్యమంత్రి మహమ్మదు అబ్దుల్ ఖాక్ గారి

అధ్యక్షతకొరవ్యాస సంగ్రహము

అరేబియన్ సముద్రమున ప్రపంచమునంతట మున్న నోందించు అనేకవిషయములు జరిగినవి. సుధి కమకూడుటయు ప్రపంచ పున్నర్యూని ప్రయత్నములను, సాంఘిక, సేవకాది క్లిష్టములను ప్రాబల్యమును, సర్వజేత సమ్మేళనానిర్వాహ ప్రయత్నములను, ఇంక గొన్ని విషయములు జరిగినవి. కాని దానినిబట్టి గూర్చి యిప్పుడు చర్చింప యానుకొనలేదు. మనకు, మనదేశమునకు సర్వహిత సంబంధముగల విషయములను గూర్చి మాత్రమే నేడు ఇటు దెలుపదలండుకొంటిని భిలాభాతు సమస్య మునల్పాను లం దిని మిగుల ఆసక్తికర పరచుచున్నది. కాని దానినిగూర్చి నా చింతనాసాంతమున వివరముగ చెలివెడల. (తరువాత యాన ధిల్లీ, పంజాబు ప్రదేశములలో జరిగిన ఘాతుక కార్యముల గూర్చి వివరించెదను. మార్చి 20 తేదీని ధిల్లీగరమున ఘాతాలు జరిగినవి. ఆఘాతు లై యిట్లవచ్చినవద్ద నున్న పావులను మూసివేయవలసిన దని అచ్చటి దురాణదారులను ప్రోత్సహించు చేయుటకు కొందరు బయలుదేరి. రైల్వే అధికారులు వీరిలో ఇద్దరు, ముగ్గురుని పట్టుకొని, బామినై నిడివిపెట్టిరి తరువాత ఘాతుక ప్రేమలలోనికి బోయిరి. కాని నై నిట్లు వారిని వీధిలోనికి కట్టివేసిరి. పోలీసువారు, నై నిట్లును 301 మంది యుండిరి. మాంటు కమిటీరద్ద సాక్ష్యము నిచ్చిన కారమాటప్రకారము ప్రజలు 800 మంది యుండిరి. వీరేతుల యందు చిన్న కర్రలును రాళ్లును నుండెనని చెప్పుచున్నారు. పోలీసువారు, నై నిట్లును నిరాయుధులగు 300 మంది గుంపును చెల్లించెదరు గావించుట నులభము. కాని, వారల్లు సూక్ష్మచూర్ముల నవలంబింపక, తుపాకులను త్రేల్చిరి. ఈ విధముగ చేయక పోయినచో నిరింకంపెను అపాయము వచ్చుచున్నది అధికారులు వివరితపదముల గావించు చున్నారు. తరువాత జరిగిన విషయములను బట్టి ప్రజలను తొలగించుటకు ఆయుధప్రయోగ మవసరము లేదని స్పష్టపడెను. ఏప్రిల్ 14 తేదీని ఎర్రగ్ల మెమోరియల్ పార్కులో కొందరు సి. ఐ. డి. యువోగులతో ప్రజలు తగవు లాడిరియు. ఒక ఇనస్పెక్టరుకు దెబ్బలు తగిలిన విషయము తెలుపబడినది. కాని వారిని తరువాత ఆయుధ ప్రయోగ మవసరము లేకపోయెను. అలాటి సాయంకాలము కొందరు పిల్లలు ఎర్రగ్లగ్ల దీపములను కగులగొట్టిరి. కాని ఆయుధప్రయోగ మున్నగు మాడ అవసరముగ తోపలేదు. మార్చి 20 తేదీ తరువాత ధిల్లీలో 22 సంవత్సరముల వయసుగల హెడ్డు కాన్స్టేబులు బలిహారము వద్ద పోలీసు కాన్స్టేబులకు ప్రజలవై తుపాకులను ప్రయోగించుట నినదని యుత్తర వాంకెజు. ధిల్లీలో నున్న డిప్యూటీ కమిషనరు ఆగరములో నున్న 14 గురు వెద్దమనుష్యులకు స్పెషలు కాన్స్టేబులుగా నేర్పరి, వారికి గౌరవభంగకరముగ రితిని వాడెదల నర్థించె. ఆవిషయము త్వలో నంత మొందకపోయినచో చాల ఇక్కలు తటస్థించి యుండెడిది.

ఇక, వృద్ధుల భేదములగు పంజాబువిషయముల నించుక వివరించెదను. ఇచ్చట జరిగిన ఆకార్యములను బట్టి ముఖ్యముగా కళంకము కలుగుచున్నది. ఇట్టి కష్టముల ననుభవించిన, పంజాబుదేశ మిత్రసరమున కాయగూరమన్న ముగిమితులను సమావేశపరచు పెంతయు ప్రశంసార్జము. ఇంక మూలమున నైతిక శాసన శాస్త్రము మొంత బలవత్తము ముగనన్నను సర్వమును అంత మొందింపబాల దని తేటపడెను. లాహోరు, అమృతసర, కనూరులలో జరిగినవిషయములకు ప్రభుత్వమువారే బాధ్యులు. (కలెక్టరే ప్రాతికూల్యమును సరకుగొనక వారు తొలుతు శాసనమును నిర్బించిరి. శాసనభ్రాంతి భారతీయసభ్యు లెల్లరును దానినెదిరించిరి. కాని ప్రతిష్ఠై ప్రాతికూల్యము ప్రభుత్వమువారే రామాటల నాల కింపరి. కాని యీ శాసనము వారిత్రుత్వకే భంగకరముగ సరిణమించెను. పంజాబు ప్రభుత్వము వారి లోపములకు మేరయే లేదు. ఆరాష్ట్రపు లెట్టి నెంటు గవర్నరు ఆరాష్ట్రీయ శాసనసభలో నుపవర్ణించుచు, తొలుతు బిల్లునకు ప్రతిపాలు రగులారు తీవ్రముగ దండింపబడుదు రని తెలిపియుండిరి. వ్యాయసమృత్తప్రభుత్వపరిధి చెప్పిన ఆటివాక్యము లెంత

వరకు సందర్భయుగములో నే నూహించబాలకున్నాను. ఏల యన, పంజాబులో తొలుతుశాసన ప్రతిపాదనాభివ్యవస్థాపనము శాసనసమృత్తికముగ నే జరిగినది. ఈ రాష్ట్రాధిపతి వాక్యముల బట్టి ప్రభుత్వమువారు చేసిన శాసనముల నామోదించనివారు నేరను లనుసర్గము స్ఫురించుచున్నది. హిందూ శత్రుత్వక శాసనములను నన్నేరములకు క్షింపవచ్చును. ఇట్టి ప్రకా ప్రాతికూల్య మితిరాష్ట్రములలోను జరిగినది. కాని ఆరాష్ట్రాధిపతు లిట్టివాక్యములను బయకలేక. ప్రజలవై తుపాకులను ప్రయోగించి, వారిని చంపువరము వారికి గప్పట్టలేదు. నైతిక శాసనప్రకటనాకర్తయు వారికి స్ఫురింపలేక. విచిత్రములగు కఠినకార్యప్రయోగభావముల మూలముననే సర్వపాలు, కిది యిగార్లు ఏప్రిల్ 8, 5 తేదీలయందు పట్టుకొనబడి. 10 తేదీని వారు ద్వీపాంతరమున కంతుడిరి. అందరిభరితముగ వార్తలు ప్రారంభ మాయెను. అందు మూలమున నెట్టి అల్లరులును జరుగలేదని జర్నలు గారు తెలిపి యుండిరి. ప్రజలు గుంపులు గుంపులుగా బోవుచున్న వారు ఎట్టిఅల్లరులు లేకయే విరోధియు భవనముల ప్రక్కనుండి పోవుచుండుటచే, వారి కట్టిచుగడ్డకలు తేల్లు తోయచున్నది. తమ నాయకులను విడుదలచేయవలసిన దని డిప్యూటీ కమిషనరు నడుగుటకు వారు పోవుచుండిరి. వారి వద్ద లాటిలు లేకపోవుటచే వారు కాంతముగ పనిచేయునట్లేం చుచున్నారని తేటపడెను. కాని వారివై తుపాకులను ప్రేల్చుటలను వరకే విషాదవిషయములు తటస్థించినవి. రైల్వేప్రేమన వద్ద వల్లము జరిగినది. విరోధియులు కొందరు పోలీసుల గోల్పోయిరి. మరల డిప్యూటీ కమిషనరుగారు తుపాకులను ప్రేల్చించిరి. 10 తేదీ మొదలు 12-వ తేదీవరకు అంతయు కాంతముగ నున్నది. మరునాడు వై కాభివండుగ. ఆదినమున నేటలు జరియనవాలా భాగులో సమావేశమై ఇచ్చటకు వచ్చి మాడకపూర్వమే జనరిలు డయరుగారు ప్రజలవై తుపాకులను ప్రేల్చుటకుకృత సిద్ధియై డాయెను. తాను బాగుగ కల్పించితినియు, గాయములు తగిలినవారికి వైద్యసౌకర్యమును చేయవలెదనియు పీఠ మాంటు కమిటీయెనుట తెలిపి యుండిరి. చిల్లర అల్లరుల కను, తిరుగుబాటునకును భేదము లేదని పీఠ చెప్పిరి. వీనికి గల విభేదమును తెలుపుటకు నైత్యాధిపతి ఒక వారకాల నేర్పరించిన బాగుండును. ప్రజాస్వామ్యము గల జాతికి తెండిన వీరిల్లు మానప్రాకముల విజయ తెలియక వర్తించుట తోచనీయును. జలియనవాలాభాగులో 500 మంది భారతీయులు మరణించిరి తెలిసికొనుటకు గుండెలు బద్దలగుచున్నది. తుపాకుల సహాయములేయే యీ ప్రజలను చెదంగట్ట వచ్చునని డయరుగారు అంగీకరించుటలను ఈ ఆకార్యము యొక్క తీవ్రత రెండింతలగుచున్నది. పొట్టలవై ప్రాకవలెనని డి డయరుగారు ఆత్మవులు మేలు మరపుజెందజాలము. ఏప్రిల్ 16 తేదీ జరిగిన హద్దాలు లాహోరులోమాడ కాంతముగ జరిగినది. కాని గాంధీమహాత్ముడు పట్టువడెను వార్త ప్రజల నత్రేక పూరితుల చేసెను. వా కెల్లరు నొక్క మారుగ ప్రభుత్వ భవనమునకు బోయి ఆయుధవును రద్దుపరచునని ప్రార్థించుకొనియి. మాటవద్ద నీగుంపు ఆపివేయబడి, తిరిగింది. తిరిగి వచ్చునప్పుడు లాహోరు గేలువద్ద వీరివై తుపాకులు కాల్చ బడెనని తెలియుచున్నది. 11 తేదీని యరణించినవారి అపకర్మలతో సహాయుని. 12 తేదీని తమ విచారము తెలుపుటకు బాధాహీనులను వీరి గొకసభ జరిపిరి. కొందరుగ సి. ఐ. డి. ఆఫీసు డయరును తిగులబెట్టుట విచారజనకము. సభచాలించి యీ సలకువచ్చినదే నే నైతికమువారివై తుపాకులను పేల్చిరి. పిమ్మట ప్రజాశాసకులను హరికన్ లాబు, రాంభుజదత్తు, డి. నీదండు మున్నగువారు ఆరెస్తుచేయబడిరి. వీరి నెవరును అల్లరిచేయునట్లు తలంపరు. వారుకాంతి స్థాపనము నకు గూడ తొడ్డుడియుండిరి. ఓడ్యముగా రింతటితో తనివి జెందక "ఇండి పెం డెంటు" పత్రికనుగూడతుదముట్టింపజూచిరి. కాని గుండుక్తరాష్ట్రప్రభుత్వమువారు రండుల కంగీకరింప లేదు. ఓడ్యముగారు ధిల్లీ అధికారులను గూడ సైనికశాసన ప్రయోగము గావించ ప్రేరేపించునని తెలియుచున్నది. ఇతర రాష్ట్రములను తనవలెనే వర్తింపవలెనని వీరియభిప్రాయము. గోవర్ధనదాసుగారు పంజాబు విషయముల సర్వమును ప్రకటించిండుటకు మదరాసు రాజధానియందు ఆరెస్తుచేయించిరి. పంజాబులో జరిగిన కార్యముల కన్నిటికిని వీరి ప్రతిఘటన విధానము వారణము. కర్నూలు ప్రాంతబాస్సుగు రి సర్వలతి విచిత్రములు. 1111 మంది విద్యార్థులను క్షింపబడుట వీరికార

ణభూతులు. వీరి ఆహారమును సుగు లంఘన భావలను మూసి వేయించిరి. కనూరులో మాడ నట్టి ఆకార్యములే జరిగినవి. నైతిక శాసనప్రకటనమునకు యుండును, తరువాతను జరిగినవిషయములను కొన్నిటి నివరించుచున్నాను.

- (1) బహిరంగముగ కొరడాలతో కొట్టించుట.
- (2) బామినై జనలను వదిలిపెట్టుట కంగీకరింపక పోవుట.
- (3) పోలీసువారి సహచారమునే నమ్మి, విచారణలేక యే పోరులను ఆరెస్తుచేయుట.
- (4) ఆరెస్తుకాబడినవారిలో నొక మీ యనకును, ఒక మహమ్మదీయునకును సంకెళ్లు వేసి బజారులో నడిపించుట.
- (5) పశువులబండ్లలో ఆరెస్తు కాబడినవారిని లాహోరు బజారులలో తిప్పుట.
- (6) ఉత్తరువుప్రకారము సాక్ష్యమియనందున పోలీసు సార్థంబును క్షింపబుట.

స్థితిగతుల నన్నిటినిబట్టి యోచించినయెడల అనేకలోపములను నీ ఆకార్యములు జరిగినవిని స్పష్టపడెను. ఈవిషయములనన్నిటిని తురిగొధింప వలసినదని భారతీయులు నిరంతరము కోరుటచే మాంటుసంఘ మేర్పరుతుపడినది. ఈసంఘము వారి తీర్మానము గూర్చి మన మిప్పుడు చెప్పబాలము కాని ఇండిమిటీ బిల్లు నిర్మిత మగుటచే వారి తీర్మానము తెలు యిస్తును దానివలన లాభము కలుగదు.

సంస్కరణములు.
ప్రస్తుత రాజ్యాంగ నిర్మాణమును ముగియవట్టి సంస్కరణములు మనకు లభించినవి. కాని కేంద్రప్రభుత్వమున భారతీయులు పాల్గొన నంతకాలమును జలియనవాలాభాగులో జరిగిన ఘోరకృత్యము లంతయునొందునకుటకు వీలులేదు. మాంటుగూ గారు సద్భావముతో వర్తించినచుటకు నందియును లేదు. కాని వారి సంస్కరణములు భారతీయుల కోర్కెల కనుగుణముగ లేవని చెప్పక తప్పదు. ఆగస్తు ప్రకటనములోని వాగ్దానముల నీ సంస్కరణములు చెల్లించుటలేదు. బామింటు కమిటీవారి సూచనలకూడ అంత ఉదారవంతియుగ లేవు. మనకు ఆర్థిక స్వాతంత్ర్యము లేనప్పుడు, మన పక్షియలను వృద్ధిచేసికొనుట దుర్లభము. నియోజకవర్గనిర్ణయము బాగుగనున్నది. మనరాజకీయ పాతములను పదివత్సరముల వరకును నేర్పుకొనవలెనని విధించుట వ్యాయముకాదు. అప్పుడేర్పరుపబడబోవు వార్త మెంటరీ సంఘమువారు పది వత్సరములైన పిమ్మట మనకు మంచి సంస్కరణములను మూచింపక పోయినచో ఈ వర్తతిప్రకారము మనము సంపూర్ణస్వపరిపాలనము నందుట కె.తీ కాలము పట్టునో యూహించబాలకున్నాము. మనకు 15, 20 వత్సరములలో స్వపరిపాలనము ఈ యెబడు నని వాగ్దానము చేయబడెయెడల ఈ సంస్కరణ విధానములను లాభము కలుగదు. భారతకేత్ర ప్రాంతభ్యమును గ్రహించుకాలము వచ్చిన దని మాత్రమే యిరుములమున తేలుచున్నది.

సంస్కరణ విజయమునకును, భారతీయ విజయమునకును హిందూ మహమ్మదీయ సమ్మేళనమీ మూలసూత్రము. ఈరెండు సంఘములకును రాను రాను వికలుత్యము గాఢతమ మగుచున్నది. తేకాభ్యుదయమీ మన మహాదర్శము. అట్టితరీ భేదభావములు నశించుట నిశ్చయము. ప్రభుత్వోన్యోగములను గూర్చి మనము యోచింప వసరము లేదు. (సకేషము)

ఇప్పుడే ఫౌంటెన్ వేనాలు విచ్చినవి.			
బ్లాక్ బస్సు రు. 8-4-0	నెట్వర్క్ నెం. 210	రు. 8-8-0	
స్టాక్ రు. 6-4-0	డిటో 205	2-8-0	
వాటర్ మెక్ 6-8-0	డిటో 200	1-12-0	

గిరి బుదర్లు, వేమనర్లు, ట్రిప్లికే, ముదాను.

చరకసంహితా, సూత్రస్థానము

ఆంధ్రరాష్ట్ర వ్యాఖ్యానములతో రాయల్ కి ఫుటల నైజాన 50 పానుల గ్లెజుకాగిరములలో మూసందికలుగా ముద్రింపబడినది. 23 సంచికలు నిర్ణయించి, డిసెంబరు నెల ఆఖరుగ సంపూర్ణమగును. నిజవ్రతులు చాలా కొద్దిగనున్నవి. త్వరలో దరఖాస్తుచేసినవారికి గ్రంథము లభించును. చరకమంతయు పూర్తియైన పిదపనే 2-వ వర్షాయము ముద్రింపబడును. సంచికలుగా కొనువారి కీ గ్రంథము పూర్తియగు గుర్తు 12-8-0. బైండుప్రతి నెల రూ. 14-0-0; పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.
రాజవైద్య కే. యస్. శాస్త్రిగారు,
(1928) కార్యదినకరము.

జాతీయమహాసభ

(మాస్కోయిల్లేఖకునినుండి)

జాతీయ సభాసభాగ్రామీణులకు ధనరక్షణముగల విద్యార్థులకు విద్యార్థి కృషియందుగల జరిపింపు చున్నాను. ముప్పదివేల సంవత్సరములకు బూర్వము జాతీయమున సభాసభలకు సామీపిన మహాపురుషులు సభావిభాగ చక్రమును సంభావించి యుండెను. నలువది ప్రతినిధులతో బొంబయిలో వారంభమైన మహాసభ అత్యుక్తి సరమునందు 15,000 ప్రతినిధులను కలకొలిపి ప్రేక్షకులను గలగల భాగ్యమును గాంచినది. ప్రజలకు భారత జాతీయం దుగల గాఢాభిమానమును నీసంఖ్యను సువ్యక్తము చేయుచున్నది. పరాధీన జాతుల దుర్భరదశను పంజాబునందు జరిగిన ప్రారంభకర్మములు ప్రజలసాదృశ్యములందు శక్తియులకలె నాటివి. జాతీయ ప్రభోధమునకు పంజాబురాష్ట్ర మున భవించిన దుర్భరదశను దోహదము నొసగినది. నిరాయుధులైన ప్రజలను నాగ్నేయాస్త్రములతో న్యూనయా నందకరముగ వధించిన నూర్గాఢములు తమ శక్తియును కొనియాడుకొనుచు తిరుగుబాటును నణచితిమని సంకల్పించుచును. ఈసూత్రము ప్రారంభకర్మములు ప్రజల మృదయులందు గలగల జేసిన కోపోత్తేజమును గ్రహించుటకు సామర్థ్యమును కలిగియున్న పంజాబు మాసిన యాత్మనిశ్వాసమునకు అత్యుక్తిసరమహాసభ నిదర్శనము. రెండువేలలలో పాంచాయత్య మహాసభ కలసరమైన సకలప్రముఖులను పూర్తిచేయుకొనిరి. పంజాబు యాత్రాని జేయుటకు జాతీయ యాత్రాసేవకు లనేకులు వచ్చి యుండిరి. రామేశ్వరమునందు అత్యుక్తిసరమునకు జేరినందుల న్యాయ ప్రయాసములతోగలముగల మూరేమి 2200 మైళ్లదూరమున రైలు బండియందు అయిదాదినలులు పంజాబును బయలుదేరిన గల కష్టము లభిజ్ఞులకు వెలిసిపోయెను. అత్యుక్తిసరము శీతము సామాన్యమున సభ్యులుగాను. అయినను సభ్యుల సామాన్యము గ్రామీణులను దుస్సహనీతిలమున లక్ష్యము చేయున పంజాబు సోదరల కనుకాపమును జూపుటకై భారతసోదరము నానా ప్రజేశములనుండి మను వచ్చియుండిరి.

అత్యుక్తిసరము యాత్రాని జేయుటకు సేవకు నుత్సాహముతో నిలిచుటకై బయలుదేరిరి. మొదటి తిరగతి యందును రెండవతిరగతి యందును పంజాబును బయలుదేరిన మూడవతిరగతి యందును దివియారము పంజాబును చేయుట దుష్కరము. చెన్నపురినుండి పెన్నలు బండి బయలుదేరిన పోవుటయును కొంత నిద్రము. చెన్న రాష్ట్రమునుండి ఆంధ్రులును నాంధ్రులను 251 మంది వచ్చియుండిరి. కాని వీరందరను కలిసి ఏకకాలము నందు బయలుదేరిన సప్రాప్తము గా లేదు. జాతీయయాత్రకులు బొంబయికి నులభముగ జేరిరి. బొంబయినుండి అత్యుక్తి సరమునకు జేరుటకు రెండవతిరగతి ప్రయాణమును స్థలము లేకను కష్టపడిరి. ఎవరి కెవరును స్థలము దొరికినను బండియందు ద్వైక్విగ వ్యవస్థాపనమును జేరిరి. బొంబయి నుండి బయలుదేరిన లోకమాన్యతిలకు ప్రభువులు గల పెన్నలుబండి మామూలుబండికంటెను 14 గంటలూపముగ జేరిన. రైలుకంపెనీల వారివిషయమై చూపెడి యత్రాధి కిది సరమనిదర్శనము. లోకమాన్య తిలకునకు స్వాగతము నొసంగుటకు జేసిన యేర్పాటు లన్నియును తారు మారైనవి. తిలకు మహాసభనుకు ప్రజలు చాలబోట్లను స్వాగతం బొసంగిరి. డిల్లీకి రైలుబండి సకాలమునకు చేరనందున నవట చేసిన ఏర్పాటు లన్నియును తారు మారైనవి. అత్యుక్తిసరమునందు లోకమాన్యకు మహావైభవముతో స్వాగతము నొసంగిరి. కలకొలిపి జనులు బయలుదేరినంతో శతభక్తాగ్రసరము స్వాగతము నొసంగిరి. వీధున్నీయును జాతీయ నాయకులకు స్వాగతము మొనంగుటకు విజయతోరణములతో సంకరింపబడియుండిన. మోతీలాలు 7 ప్రూగారు 25-వ తేదీ వచ్చి యుండిరి. వారికి మహాత్మ్యము జరిగినది. కారాగృహవాసవిషయమైన సర్వ పాణి కిముగారులకు 27-వ తేదీ యుదయమున మహాత్మ్యము జరిగినది. అత్యుక్తిసరము పంజాబురాష్ట్రవాసులతోను సంయుక్తరాష్ట్రవాసులతోను నిడియున్నది. చెన్నపురివాసులకు పంజాబువాసిన ప్రపంచమునకలె నున్నది. ప్రజలయాత్మకులు నేపథ్యము శీతలస్థితి నూతనముగ నున్నది. ప్రతినిధులు 15,000 వేల గల జాతీయమహాసభావ్యవహారము మెట్లు జరుగునది నును శాస్త్రవిధానము వెలుపగలదు.

చెన్నపురియందు 21-వ తేదీని బయలుదేరిన ప్రతినిధులు కొందరు 26-వ తేదీ ఉదయమునకు అత్యుక్తిసరము చేరిరి. అందు భిన్నతత్వములవారు వారి తత్వవాదములను జేయుటకు బూనుకొనిరి. ప్రతినిధులు గల ప్రతినిధియును జాతీయమహాసభ కునవేరిక బరిణమించింది సంస్కరణ శాస్త్రము ప్రభువుల నమృతిని బడసిండుల కానందించినవారు కొందరు. జాతీయవాదులను గొనయోడిడినారు కొందరు. వారిని దూషించెడివారు మరికొందరు. మితవాదుల మూర్ఖత్వమిని గొనయోడిడినారు కొందరు, శంకించెడివారు కొందరు. జాతీయవేదిమమును భాగ్యమునుకు జేసెడివారిని భూషించెడివారు కొందరు చూపించెడివారు కొందరు. ధనలాభమును బొందిన వారిని దూషించెడివారు కొందరు వారియోచిత్యమును దూషించెడివారు కొందరు, దూర్భత్వము గల తేజాభిమానులు భావికర్తవ్యమును జర్పించుచుండిరి. మరికొందరు కన్నులు దూరుగారి చర్యలను కన్పెక్షే ఒద్వేషముగారి చర్యలను చర్చించుచుండిరి. ప్రయాణారంభమునుండి అత్యుక్తిసరము చేరువరకును రైలుబండులందు జాతీయసమస్యవర్తన జరిగినది. ఈచర్యలకు మహాసభయందు జరుగనన్న వ్యవహారక్రమమునకు నిదర్శనముగ నున్నది. మాబండి 26-వ తేదీ 10 గంటలకు అత్యుక్తి సరము చేరినది. ఇక్కడ నానలు కురియుచున్నందున కాంగ్రెసునుకుటము నీటితో నిండినది. కాంగ్రెసును 27-వ తేదీకి నిశ్చయము జేయుబడింది.

అత్యుక్తిసరమునందు 24-వ జాతీయమహాసభ 27-వ తేదీ మధ్యాహ్నము 1 గంటకు గూనునటు లేర్పాటు చేయుబడినది. ఆదినమున జేతభక్తుల సర్వపాణి కిముగారికి మహాత్మ్యము ప్రార్థన జరుపబడింది. కలకొలిపి శ్రీపురుషులు వారి సోదరలకు మృగము భూర్వకమైన స్వాగతము నొసంగిరి. ఈ కారణములవలన కాంగ్రెసు గూడుట కేర్పడిన కాలము నందా ల సర్వము జరిగినది. ప్రార్థన 10 గంటలకే సభామంటపము జాతీయ ప్రేక్షకులతోను నిండిపోయినది. సభామంటపము నందు 25,000 ప్రజలు చేరియుండిరి. ఆంధ్ర దండ ప్రతినిధుల కానములు జేరిన సమయమున మమర్పబడిన శాయానములను సత్కారము ప్రతినిధు లాక్రమించుకొనిరి. 11 గంటలకు బోయిన వారు దూర్భలముల నాక్రమించుకొనినవి వచ్చిరి. సభ యందు గలపందిన పరమోత్సాహము మహాపుల కైనను వర్ణనాతీయము.

మహాసభ మంటపము విశాలమైన మైదానమునందు నిర్మింపబడినది. ఆమంటపమున కనేక యుఖద్వారములు రహస్యముగ నిర్మింపబడినవి. ఒక ద్వారమునకు గోకలద్వార మని యును నొక ద్వారమునకు తిలకద్వార మనియును నొక యుఖము నకు గ.ధిద్వారముననును నొక యుఖమునకు.....నీ విధముగ నవ్వద్వారములను నవ్వద్వారములైన జేతారాధకుల నామక రణములు చేయుబడినవి. మంటపము సమాప్త స్తంభములతో సలంకరింపబడినది. కలకొలిపి జాతీయము సభామంటపము సలంకరించిరి. సభామంటపము సచ్చితోరణములతోను కట్టు తెరలతోను రహస్యముగ సలంకరింపబడినది. మంటపమునందు విద్యుద్దీపములతో సలంకరింపబడి తేదీప్రకాశమైన వెలుగు చున్నది. మైదానమునందును దుకాణములతోను పంజాబులములతోను సలంకరింపబడినది. సభామంటపమునందు ధీరులు ప్రవేశించినపుడు విశ్వాభిషింక కోలాహలము సభకు పరమోత్సాహ భరితము చేసినది. లోకమాన్యతిలకు స్వామి శ్రద్ధా సంతును దాక్షయ కిము దాక్షకు సర్వపాణి గాంధీమహాత్మ్యము లాలాహరికిమునలము రాంభుజదత్త చాదరి మొదలగు జేతభక్తులు సభామంటపమును ప్రవేశించినపుడు ప్రజలు గంభీరమైన స్వాగతం బొసంగిరి.

యస్మిన్వేల మండితో నుండిన జాతీయ మహాసభకు సంకల్పించినపుడు పరమసంకేయాయుధులకు జాతీయప్రభోధము. వ్యక్తముగాగలది. యుప్పదివేల జనులు పరమోత్సాహముతో వ్యక్తప్రయాసములతోనై ఆసేతుహిమచల పర్యాప్తబయల ప్రదేశములనుండి అత్యుక్తిసరమును కేవచ్చినను శక్తి మహామమత్తుకు సంకల్పించి వారలందరకును నవి తిరిగితముగ గలగుచున్నది. పరిచ్ఛిన్నమైన భారతజాతీయ వ్యయాపమును నశరిచ్ఛిన్నమైన మహాసభకు సంకల్పించిన ప్రభుత్వమైనది. సభాసమలు ధీరులములందు జాతీయవ్యయా ముఖాది యునందించుచు విజయ భ్యులుతో మృత్యుకానంద స్వాగతము నొసంగుచుండిరి. తిలకునందు భారతీయుల రాజసభాసభ వ్యక్తమైనది.

గంధి మహాత్మ్యునియందు భారతీయుల సాత్వికబలము వ్యక్తమైనది. స్వామి శ్రద్ధాసంతుకు ముసర్వపాణి లందు భారతీయులత్యాగ భావము వ్యక్తమైనది. పంజాబు గల గూడినందుకు మునునందు భారతీయత్యాగము జేసినందు బుద్ధిబలము త్యాగబలము వ్యక్తమైనది. కలకొలిపి జనులు తేదీకి నిశ్చితో జాతీయవ్యయాపమును జాటు గలిగినపుడు జాతీయశక్తి మేలు జరిగిన విధము వ్యక్తమైనది. సర్వసంపన్న మహాబల సర్వ జేత వ్యాప్త వ్యయాప మృదయాంతర్గతమైన మహా మాత్మ్య వ్యయాప సందర్భము జాతీయసభా యాత్రాసేవమునకు మహాఫలము. ఈమహాఫలముసంప్రాప్తమైన విధమును ముప్పది వార్ల భారతీయమహా సభకును సందర్భించిన వారిలకు వ్యక్తమైనది. సభామంటపమునందు దిద్దిడిలయందును సకలజనుల మృదయులందును సుస్థానము యాపముగ యాపవికా నము నొందినది. ఈఫలమును పరివదులకు ప్రత్యక్షమైనభవము నుని సుసాధ్యము చేయుగల జాతీయమహాసభ సందర్భమును సకలవిధముల యాత్మ సామాన్యస్థితి సాధనముగ నున్నదని జాతీయమహాసభా చాక్రము స్పష్టముచేయుచున్నది.

జాతీయ మహాసభకు 15,000 ప్రతినిధుల టిక్టెటు 5,000 ప్రేక్షకుల టిక్టెటు నిచ్చినటులు తెలియుచున్నది. సభామంటపమునందు టిక్టెటుల బొందినవారిల కందరకును నానములు లేండున కొంతకలవర మేర్పడినది. కలకొలిపి గంటలకలవరం బయలుదేరి ప్రవేశము నిరోధింపబడినది. పదివేల మంది మంటపమునకును నానరణమునకును బయలుదేరి నిలువబడిరి. వారు ప్రవేశమును గోరుచు గల్గుతు చేయుచుండిరి. ఈ యల్లరుల నాపుటకై మహాత్మ్యగాంధీ కిములు తెజపాణిగారు బహిరంగోప వ్యాపములకు జేయుట కుపక్రమించిరి. కొంతకాలమునకు సభామంటపమునందు కాంతి గలిగినది. సభాభ్యుత్థుడు మోతీలాలు శైవులు రెండు గంటలకు సభాభవమును ప్రవేశించెను. ఆరణ్యమునకు నడుచుచున్న యాపవ్యాపములకు భంగము గలగకుండుటకై సభాభ్యుత్థుడు మేళతాళములు నూడించి రమణ లేకను సభావేదికను ప్రవేశించెను. ప్రజలు జయజయ భ్యులులతో స్వాగతము నొసంగిరి. బాలిము మనోహరముగ వంశేయతరము గీతమును బాడిరి. బాలము జాతీయ గీతమును బాడిరి. అనంతరము స్వామి శ్రద్ధాసంతుకు స్వాగతం పవ్యాసమును హిందీ భాషయందు జదివెను. ఆపద యాపవ్యాపము భాగ్యభక్తమై సభ్యుల మృదయులను నాగ్నించినది. అత్యుక్తిసంసూక్ష్మమును వారి యాపవ్యాపమును 4 గంటలకు ముగించెను సభాభ్యుత్థుడు మోతీలాలు శైవులు గారు వారి యాపవ్యాపమును 4-20 గంటల కుపక్రమించిరి.

బత్తారి సరసవిద్యోగిని సభ వారు 1919 డిసెంబరు 31 తేదీ బుధవారం సాయంత్రం (నేటిదినుం) వర్షము లేకుంకిన

అనంత కృష్ణలీల

నాటకము ప్రదర్శించబడును.
నేటిదినుము 1-1-1920 వ సాయంత్రము
వర్షముండినను లేకపోయినను అదే

అనంతకృష్ణలీల

నాటకము ప్రదర్శించబడును.
1920వ జనవరి 2-వ తేదీ (వైకుంఠ యేకాదశి)
శుక్రవారము రాత్రి 9-30 గంటలకు

ప్రహార

నాటకమును

ఇతరనాటకములలోని ముఖ్యమైన రంగములను
ఆర్పించునువిధిగా నుండు
గోకేల్ హాలునందు ప్రదర్శించును.
టిక్కెట్లను ముందుగా పుచ్చుకొని టిక్కింది.
లేనియెడల ఆశాభంగం

దేశీయమహాజనసభ.

చెన్నపురి సభ్యులు.

విషయనిర్ధారకసభలో నన్ను చెన్నరాష్ట్ర ప్రతినిధుల పేరు ప్రకటించబడినది.

ఆంధ్రసభ్యులు.

మా బయ్య సరసింపేళ్ళర కర్మగారు, కాశీవాధుని నాగేశ్వరరావుగారు, పేరి నారాయణమూర్తిగారు పి. చంద్రయ్యగారు, సుబ్బరావుగారు, ఎన్. నాగయ్యరావుగారు, జి. బి. భీమారావుగారు, గడ్డే రంగయ్యనాయుడుగారు, పి. ఎస్. రామమూర్తిగారు,

ఇతరులు

డివాన్ పి. పి. మాధవరావుగారు, టి. పి. గోపాల స్వామి మొదలగునూరు, సత్యమూర్తిగారు, చిదంబరంపల్లి గారు, చక్రవర్త్యుగారు, సాధుగణపతిగారు, బార్డిజోసేపు గారు, నేలమరాజగోపాలాచారిగారు, ఎన్. ఎస్. రామస్వామియ్యంగారు, సి. వెంకటరంగంనాయుడుగారు, ఇ. పి. రామస్వామియ్యంగారు, సి. కృష్ణస్వామిశర్మగారు, అనంతరామయ్యగారు, రామయ్యంగారు, పి. రంగనాథమొదలగునూరు, సి. రాజగోపాలాచారిగారు (ఈ విషయము న్యాయాధియో క్షత్రిక ప్రకటించబడినది. ఈక్రింద ఆసక్తిగా కనబడుచున్నది.)

ఫిజీపులలోని కూలీలు.

దీనిని గూర్చిన తీర్మానము మానసియలగు మాలవ్యా గారుపాదించిరి. 1919వ సంవత్సరాంతమున ఫిజీ నిర్బంధము తొలగించబడునని రాజకత్తిరిధిగారు చేసిన ప్రకటనమునకు కాంగ్రెసుసభవారు సంత్కృతులై కృతజ్ఞతను తెలుపుచు దానిని గూర్చిన తరిష్కారమును యీ నెలఖరులోపున ప్రకటించుటయందు మరీ ఏ చేయవలసిన గూడ నిర్బంధమున కూలీలను వలసదేశములకు పంపునట్టి అనుకూల పరిణామము గూడ నీసభవారినించుచున్నది. తంజావూరుజల విషయమున ఫిజీకూలీలవిషయమునకు తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయుల విషయమునకు అంధ్రానుగా రొసరించిన నేడ కీంధ వారి చాల కృతజ్ఞులుగా నున్నారు. అను నీతీర్మానమున మా బయ్య సరసింపేళ్ళర కర్మగారను నడిచిరి నానాదేశ సంఘమున దీనివిషయము గూర్చి పట్టుదలతో కనిపేయుటకు మనము మన ప్రతినిధులను కోరవలెను. మహాత్మా గంధీ అంధ్రానుగా ర్షీ విషయమున చాల కనిపేసిరి. పెచ్చుపర్తి ప్రభువుగారికిని మనకును చాలవిషయములందువివాదముకలదు. చాల విషయములను గూర్చి ఆయన మనకు సరియగు సమాధానమును తెలుపవలసియున్నది గాని ఈ వలసకూలీల విషయమున ఆయనచేసిన సదుపాయమునకు మన మామనకు దనములను తెలుపవలసి యున్నది. మనదేశమందలి నేస సామ్రాజ్యోపయోగమున కేర్పరుపబడిన; గాని మన యువ యోగమునకు కానేకాదుగాన వలస దేశములలో మనయబ్బించుటకు తొలగించినచో ఆనేవల కొరకొక వైసవైస మిన మియ్య మనియు ఒక్కనైపున వైస పంపుట కనుమతింప మనియు మనము బ్రిటిషు పార్లమెంటువారికిని బ్రిటిషు జేకము వారికిని నానాదేశ సంఘము వారికిని స్పష్టముగా తెలుపవలెనని కర్మగారు నడిచిరి. డాక్టరు వనాని దయాలుగారు గూడ దీనిసమక్షమిది ఈతీర్మానము 29-వ తేదీ మధ్యాహ్నము 8-30 గంటల కామొదింప బడినది. పిమ్మట మహాసభ నాటికి విరమింపబడినది. విషయనిర్ధారకసభ 4 గంటలకు సమావేశమైనది.

ఆఫ్రికావిషయము.

తూర్పు దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులను గూర్చిన తీర్మానము మహాత్మాగంధీగారుపాదించిరి. దక్షిణాఫ్రికాలోని భారతీయులనుభవించిన దురవస్థలను వివరించిరి. ఇండియా జేకమున చెరసాలయందుంచబడిన భారతీయుని అవస్థకంటెను గూడ ఆ జేకములందు నివసించు భారతీయుల అవస్థ చాల కోపనీయుముగనున్నది. వారి జీవితమే నిత్య కారాగృహ నివాస మయ్యును ప్రాస్తువాలును నివాసయోగ్యముగ నెవరి పంపవలెనని పాశ్చాత్యులు కోరినపుడు భూములలో వ్యవసాయము చేయుటకు భారతీయులను రావించిరి. భారతీయులచేత కేరీ వందలకొలది ఏండ్లనుండి నివాసము లేర్పరుచుకొని ధనవంతులై సౌరసత్వముల ననుభవించుటగా పాశ్చాత్యులు నేపొంతకాలక యార్వర్త చే మాపోపమిచే ఆస్థాయమును కొడిగిరి. చివర కిట్టి చట్టముగ పరిణమించినది. వ్యాపారముచేయుటకును భార

తీయులకు స్వాతంత్ర్యముండ గూడ దని వారు స్పష్టముగా తెలుపవలెను. అందువలన మామదోపల పరిచేయవారంబిరి. విభూతములను కల్పించునారి. భారతీయులు మిరవ్యయవలెను. (పార్లమెంట్ నాగరకత కలవడిన వారు గాన నది పాశ్చాత్యులకు దుస్సహముగా నున్నది. తూర్పు ఆఫ్రికాలోని భారతీయుల స్థితి మరింత దుస్సహముగా నున్నది. మొట్టమొదట నవటి కేరీ నివాసముల నేర్పరుచుకొనిన వారు భారతీయులు వారవట వెళ్ళు వత్సరములు నివసించి నైకోబీని నివాసయోగ్యముగకొనరించిరి. పిమ్మట పాశ్చాత్యులకు కేరీ భారతీయులచాక్కుల పన్నిటి శాక్రమించుకొని యిపుడు భారతీయు లాజేకముననే యుండ గూడ దనుచున్నారు. పొరుగునుండి యొకడొక యింటికివచ్చి కాలూని యింటియజమాని లేచి పొమ్మనుచుండ మున్నది. కాన నీ విషయమున కాంగ్రెసువారును దొరతనమువారును చాలపట్టుదలతో పనిచేయువలెనని మహాత్మా గంధీగారు నడిచిరి. దక్షిణాఫ్రికానుండి వచ్చిన మిడ్వానాజితుల కనియాగాధ భారతీయులదరువస్థకు బాగుగా వివరించిరి. భారతీయుల నాగరకత బహుప్రావీనము వారు కష్టములు. వారికి జేవడాంబరమే లేదుగాన వారు సహవాసయోగ్యులు గారని పాశ్చాత్యులీ చట్టమును చేసిరి. భారతీయులు దుర్వ్యయమున కంగీకరింపరు వారనవసర వినిదముల నిరసింతురు గానివారి నాగరకత పాశ్చాత్య నాగరకత కంటె చాల క్రేష్టమైనది. ఇండియా జేకమునకు వ్యవసాయము లభించిన, ఈ బాధలన్నియును తీరగలవని కానియాగారు నడిచిరి.

ఆంధ్రానుగారి కంటివార్త

దక్షిణ తూర్పు ఆఫ్రికా భారతీయులను అచటిపాశ్చాత్యులు ధిక్కరించుచున్న చందము నా కధికమగు సంతాపమును కలిగించినది. భారతీయుల నీవర్తనమునుగూర్చిన ఆజేకము కేవలము అస్థాయముగంటుచే నాసంతాపము మరింతగాధమైనది. నేను స్వయముగా చూచినందున నాకాగ్రహ మతి కయించి నది. అర్థికాది కారణముల మీద పాశ్చాత్యులు ధిక్కరించుచుండిన నాకింత యాగ్రహము కలిగి యుండదు. భారతీయుల తిరుగుకంటె పెచ్చుగా వనిపయుదురు. వారికి వ్యయము చాలతక్కువఅని యితరులనినచో సగంభమేమియునులేదు. కాని యీ ఆజేకము క్రొత్తది. ఈదేశమునందలి పాశ్చాత్యులు భారతీయుల నీవర్తనమునే కంకింప నారంభించిరి, భారతీయులలో దుష్ప్రీతి చాల ప్రబలముగ నున్నది. వారి జేకమునందున్న జేకమున కంతటికిని దుష్ప్రీతివ్యాపించును గాన వారి నీజేకమునందుండని నురాదని వారు పూతుకముగ నడిచిరి. నిజముగ భారతీయులందరి దుష్ప్రీతికొంచెమయిన నుండినచో నే నానివయమును వెల్లడించుట కేమియును సంశయించువాడను. వెనుక ఫిజీ దేశపులలోని భారతీయుల (కూలివారింద్ర) నైతికస్థితి గూర్చి నేను వివరింపవలసి వచ్చినది. అపుడు కల తెరంగును విస్తృతముగ వివరించుటకు నేనించుకంతయు సంశయించలేదని మీరంద రెరుగుదు. కాని తూర్పు ఆఫ్రికాలో మాత్రము నైతికభంగ మేమియును లేదని నేను బాగుగా పరిశీలించి గ్రహించి గలిగితిని. ఈజేకము న నున్న వారిలో పెచ్చు ముంది గుజరాతీ యువజనులు. వారందుకు ఆజుబిడ్డలతో నివసించుచు చాలనీతివంతులై మార్కెట్కేమునకు కీర్తికరముగ మెలగుచున్నారు. ఇదియభార్యవని నేను నిష్కర్షగ నుడువగలను. పీల్లెన నేనే న్యయముగ కాంగ్రెసుసభకు వచ్చి సర్వమును విన్నవించెదను గాని నేనిపుడు దక్షిణాఫ్రికాకు వెళ్లవలసియున్నది. కాన మీరు ఈ ధిక్కరణమును గ్రహించి భారతీయుల నీవర్తనమును ప్రతిష్ఠిత గడంగవలెను. నైతికదౌష్ట్యవ్యాజ్యమున భారతీయులను ఆఫ్రికా ఖండమునుండి బహిష్కరింపవలెనను కన్నా గమున కాంగ్రెసు మహమ్మదీయ మహాసభలందును జేకములందంతటను గూడ ఖండించుచు తీర్మానములను చేయవలెనని ఆంధ్రానుగారు వ్రాసిన లేఖను మహాత్మాగంధీగారు చదివిరి.

తీర్మానములు.

29 వ తేదీని చర్చింపబడ వీలులేక నిలచిపోయిన తీర్మానములు గాక మరీకొన్ని తీర్మానములు గూడ నేను (30 వ తేదీ) ఉపపాదించబడును. ప్రజల కాకస్మికముగ నత్యధికమగు నాగ్రహము కలుగుటకు వలయు కారణము లేర్పడెనని యాసభవారు గుర్తించియున్నారు. అందువలననే అల్లరిముఠల ఆవేశము కలిగినది గాని అందువలన పంజాబు గుజరాతు మండలములను కొన్ని భాగాలలో అల్లరి ముఠ గావించి

న దారుణకృత్యములను హత్యలను ఈసభవారు సంపూర్ణముగా నిరసింపుచున్నారు. మాంటు కాంగ్రెసుసంఘముల విచారణ యింకను పూర్తి గాలేదు. నివేదికములు ప్రకటించబడలేదుగాన నీసభవారిపుడు అవరాధులను కట్టించుటను గూర్చి ఏమియును నిర్ధారణ గా నూచింపవలయునని నేను. కాని ప్రకటించబడినంతవరకు మాంటు సంఘమువారి సాత్వ్యమునుబట్టి వెల్లడియైన విషయములు చాల ఘోరముగను దారుణముగను పోచుచున్నవి. అందుల కీ సభవారు ఆగ్రహ సంతాప నిరసనములను వెల్లడించుచున్నాడు. నిరపరాధులగు పురుషులను పిల్లలను అక్కజీక మానంతయును లేకుండ నధించుట ఆక్రమకమున పూర్వము నగుటచే జవరణదయరునైన ముందుచర్య జరుపుటకుగా నిపుడతనినెంటునై యువ్యాగమునుండి తొలగింపవలెనని ఈసభవారు ఇండియామంత్రికిని యిండియా దొరతనమునకును నూచించుచున్నారు. జలస్వాలాభాగు హత్యలను గూర్చి వెంటనే బ్రిటను దొరతనమువారికిని యిండియా ప్రజలకును తెలుపక కనిపెట్టుటకు ఇండియా భంజాబు దొరతనములవారు బాధ్యులని సభవారు రభే ప్రావృతముచున్నారు. ఓడ్యాతగారి కరిపాలనము ప్రభాపీదాకరముగ నుండెను. జలస్వాలాభాగులో జవరణ దయరు సలిపిన మహామరణము వరదామోదించెనని రుజువైనది గాన నతని నీజేకమున నైతిక సంఘ సభ్యత్వమునుండి మొదట తొలగించి పిమ్మట అతనివైన గూడ చర్యజరపవలెనని యీసభవారు బ్రిటను దొరతనమువారిని కోరుచున్నారు. పెచ్చుపర్తి ప్రభువు ప్రజల విశ్వాసమును పూర్తిగా కోలుపోయెనుగాన నతనిని వెంటనే ఆంగ్లజేకమునకు పంపివలసవలెనని యీసభవారు శ్రీపార్వ భౌమిని సదనయముగ ప్రార్థించుచున్నారు. రౌలుటు చట్టము రద్దుగు నంతవరకును యీజేకమున నెమ్మది కలుగదు. అచట్టము ప్రబలమగు నాగ్రహమును కలిగించినదిగాన దానిని నిరసించి రద్దుపరుచుటకు పార్వభౌమికి గల అధికారమును శ్రీవా రుపయోగించునట్లు విన్నవించవలెనని యీసభవారు యిండియామంత్రిగారిని ముఖ్యముగా కోరుచున్నారు. నీతీర్మానము 30-వ తేదీ ఉపపాదించబడును.

30-వ తేదీ సమావేశము

నేటియడయము 11-30 కు కాంగ్రెసుసభ మరల సమావేశమైనది. సభాశాల పూర్తిగా నిండిపోయినది. సభాకార్యములను ప్రారంభించుటకు ముందు శ్రవణాగారు కొంత ముచ్చటించిరి.

విషయ నిర్ధారక సభ

విషయ నిర్ధారకసభలో జరిగి విషయములు కొన్ని ప్రతికలలో ప్రకటించబడిన ఇది కేవలము విశ్వాసభంగము. విషయనిర్ధారక సభలో సభ్యులుగాని ప్రతికావ్రతినిధులు కలుపురలోకల నీ ఆసభకు వచ్చి ఆచర్యక ప్రకటించికో లేక విషయనిర్ధారక సభలో సభ్యులగు ప్రతికావ్రతినిధులు తమ యందుంచబడిన విశ్వాసమును తిమ్మచేసి అట్లు ప్రకటించికో లేలియదు. ఏదీ ఎట్లు జరిగినను యిటువంటి మరల నట్టిప్రకటనములు ప్రతికలలో కనబడిన ప్రతికావ్రతినిధుల కందరిగూడ కాంగ్రెసుసభకుండి అహిమ్మరింపవలసి వచ్చునని నేను హెచ్చరించుచున్నానని శ్రవణాగారు నడిచిరి.

అపుడు ప్రతికావ్రతినిధులలో మొదట లేచి మాటలాడగోరి గాని, అభ్యర్థు డనుచులింకలేదు.

మాంటుసంఘము.

మాంటుసంఘమువారి ఎదుట జరిగిన విచారణలో ఆజేకజేక ప్రవర్తనలగు నువ్యాగము భావోపముగ తమ న్యాయవాదులకు న్యాయస్థానమును తెలుపుటకు నమ్మించి కారాగృహబద్ధులగు భారతీయ నాయకులను గడిలోనికైన రావీయకుండుట కేవలము ఆక్రమముగాన కాంగ్రెసుసంఘము వారికి తమ సాత్వ్యమును విరమించుటయే గత్యంతరమైనదని రెఫ్రి వెంటు గవర్నరు, మాలవ్యా, గంధీ, మాంటు ప్రభువు మాలవ్యాగార్లు జరిగిన యుత్తర ప్రత్యుత్తరములవలన స్పష్టమైనవి గాన ఉపసంఘమువారు రెల్లు విరమించి ప్రత్యేకముగ సాత్వ్యమును పుచ్చుకొని నివేదికమును ప్రకటించుటకు విచారణకర్తలను నియమించుట చాలసమంజసము. మొదటినుండి యీ కాంగ్రెసు సంఘము వారు నిరోధములతోడనే పనిచేయవలసి వచ్చెను. అని యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారను తీర్మానమును చక్రవర్తిగారు పాదించిరి. ప్రాసెనరు రుచిరాం (పంజాబు) గారు నడిచిరి. కాంగ్రెసుసంఘమువారు 17 గంటలు ఆలోచించి చివర కట్టు నిర్ధారణ

జేసినది హిందీభాషలో నుడివిరి. పిమ్మట మాలానాథులకు రహమను గారు పునరుద్ధారణలో నుపన్యసించిరి. తీర్మాన ము మోడింప బడెను.

ప్రజల దౌర్జన్యము.

ప్రజలు పంజాబు గుజరాతు మండలములందు సలిపిన దౌర్జన్యములను నిరసించు తీర్మానమును మహాత్మా గాంధీ గారు రుపపాదించిరి. దీనిని గూర్చి గంధీగారు మొదట హిందీలోను పిమ్మట యింగ్లీషులోను మాట్లాడిరి. ప్రజలు ఆహుతులైనారు, పీఠ గార, బొంబాయి మున్నగుపట్ల చాల ప్రభుత్వములకు చేసి రనుటలో నెట్టి సంశయమును లేకుగాని దొరతనమువారి చర్యలవలన ప్రజలకు విపరీత మగు నష్టము కలిగినదనుట సత్యము. దొరతన మువారు న్యాయతైరి. వారితోపాటు ప్రజలగుడ నున్నాడు తైరి. పిచ్చివానిని చక్కబరుచుటకు మనముగూడ పిచ్చిచేష్టలను చేయదునా? కాన మీ రీతిర్మానమును యుఖ్యముగా నుగ్గి కరింపవలెనని మహాత్మా గంధీగారు నడిపిరి. స్వామీశ్రద్ధానంద గారు తీర్మానము ననుమతించుచు హిందీభాషయందు మాటలాడిరి. మనలోపములను మనము ఒప్పుకొనుట నూతనకక్షము నకు కేంపుస్థాపన మగుచున్నది. ఇంకరకమను మనమిట్లు మనలోపము నొప్పుకొనట కలవాలుకడి ముండలేదని స్వామి నడిపెను. ఆసమయమునకు చెరసాలనుండి విడుదలదిన దివాజు మం గళ సేను గారు సభకువచ్చిరి. చక్రవర్తిగారు మాట్లాడుచుండ గాడునిచుండుగాను వచ్చిరి. వారిద్దరికిని సభ్యులు ఘనమగు స్వాగతమునగిరి. పిమ్మట మా. రాయబహద్రుడు భక్తరాంగారు (పంజాబు) తీర్మానమును సమర్థించిరి. వివేకచంద్ర పాలు గారుగూడ దానిని సమర్థించుచు మాట్లాడిరి. మనలోపముల నొప్పుకొని మిచ్చుటకుటయైన సేకుదీనిని సమర్థించు వాడను. ఇది అట్టిదిగాదు. ఇది విజయము. మన పక్షమునకు బలము కలిగినది కాన మనలోపములను మన మొప్పుకొనవచ్చునని పాలు గారు నడిపిరి. తీర్మానము హెచ్చు మందితో నామోడింప బడెను.

పుర్యోగుల నిరసనము.

జనరలు డయరును పనినుండి తొలగింపవలెను. జలను వాలాబాగు మారణాస్త్రలను కప్పిపుచ్చుటకు యిండియా, పంజాబు ప్రభుత్వములవారు బాధ్యులను తీర్మానమును ఆసలి సెంటు గారు రుపపాదించిరి. ఈమారణము జరిగినపుడు మేము కొంతమంది అంగ్ల శక్తమునందుంటిమి. కాన మాకు సరిగా తెలియలేదు. అలహాబాదు సేనాసమితివారి ప్రకటనము వలనను మండిత మాలవ్యాగారి ప్రశ్నల వలనను మాకు తెలియరచ్చెను. దొరతనమునా రాజకీయమును ప్రకటించుటకు బాధ్యులు. పోదర ప్రతినిధులు సంశయ మననుకూలగాక బ్రిటిషువారి న్యాయప్రియత్వమునందు విశ్వాసముచగిరెదనని వి సెంటు గారు నడిపిరి. ఈతీర్మానమును లోకమన్య లెలకుగరనువడించిరి. మనమిపుడు డయరుగారి పనినుండి తొలగింపవలెనని మాత్రమే కోరితిమిగాని విచారణ చేయవలెనని కోరలేదు. కాంగ్రెసు సంఘమువారి విచారణ పూర్తియైనపిమ్మట ప్రత్యేక కాంగ్రెసుసభ జరుగును. ఆప్పుడు చేయదగినవానిని సభాసల చేయుట జరుగగలదని లోక మాన్య దు నుడిపెను. జితేంద్రలాలు బెన్సీగారు (బెంగాలు) జనరలు డయరుగారి చర్యను పూర్తిగా నిరసించిరి. గోపాలస్వామి మొదల్యారు (చెన్నపట్టణము) గులాంహుస్సేకు (పంజాబు) గార్లు గూడ అనుమతించిరి తీర్మాన ముమోడింపబడెను.

ఓడ్యారుగారు

సైనిక సంఘమునుండి ఓడ్యారుగారిని తొలగించి అర నిమై చర్య జరుపవలెనను తీర్మానమును రాయ సాహెబు రుతి రాం సాహెబీ గారు రుపపాదించిరి. బ్రిటిషు దొరతనమున కితినివలన సత్యధికమగు నష్టము కలిగినది. పంజాబుప్రజల సత్యదారుణముగ నేధించెను. బ్రిటిషువారి న్యాయప్రియత్వమునందు ప్రజల కుదుటన విశ్వాసము తొలగినదని రుతిరాంగారు హిందీభాషయందు నడిపిరి. అంతలో మహాత్మావారి మోతాలీ గార్లు వచ్చిరి. సభ్యులు వారికి ఘనమగు స్వాగతమొసంగిరి. జయజయధ్వజుల గావించిరి.

పిమ్మట గులాం మొహిద్దీను (పంజాబు) గారు తీర్మానమును సమర్థించిరి. ఉడుదుభాషలో మాటలాడిరి. మోతాలీగారుగూడ పునరుద్ధారణలోనే మాటలాడిరి. మహాత్మా వారిగారు మొదట పునరుద్ధారణలోను పిమ్మట యింగ్లీషుభాషలోను మాటలాడిరి. ఇట్టిసమావేశమును నేనిదికర కెన్నడును చూడలేదు. జనరలు డయరు గుండ్లు జలన్యాసాలగులలో

మన సోదరుల హృదయములకు మాత్రమే గాక భరతఖండ మునందలి హిందూ మహాత్ముడియు క్రముఖ సకలమత ములవారి హృదయములను గూడ విదారించినది. దాని ఫలితముగ నూతనజాతీయత ఏర్పడినది. అది బలవర్ధితుగును. భగవదనుగ్రహము కలిగిన నది భగవంతునికి తప్ప మరెవ్వరికిని వెరవదు. మన స్వాతంత్ర్యమును గూర్చి మీ రాలోచించినపుడు అన్యదాతులను విడుదలచేయువిషయమును మీకు తలంపకుట అది కనికరమైనను సరే న్యాయమైనను సరే ఏమైనను సరే భారతీయుల స్వాతంత్ర్యమును ఇతరుల చేతులలో విక్రియించుడ గూడదు. కృత్రిమ లెకటియన్నతస్థితి యుండున్నను దేశస్వాతంత్ర్యమునుగూర్చి ఆలోచించువపుడు మనము కృత్రిమస్వాతంత్ర్యమును గుఱుతింపరాదు. గంధీ తిలకు వి సెంటు గార్ల రద్దరితో నాయకులు అన్ని సార్లు లై సను చెరసాలకు పోవుటకు జంకదు. వారే మాత్రము పరింపినను కృత్రిమమును భంగపరచినవారగుదురని మహాత్మావారి గారు నడిపిరి. తీర్మాన ముమోడింపబడెను. ఉత్సాహము ప్రబలెను. మధ్యాహ్నము 8-20 నిమిషములకు సభ చాలింపబడెను. మరల 31.వ తేదీని సమావేశము జరుగును. విషయనిర్ధారక సభ 4 గంటలకు సమావేశమైనుడి.

గొప్ప కుస్తీ పందెములు

బెంగుళూరు నగరమునందు 1920.వ సం॥ము జనవరి నెల 17-వ తేదీ శనివారము మొదలుకొని మైసూరు జంఖానావారి రెజ్లెంగు టోర్నమెంటు వారి అనుగ్రహమున కొన్ని కుస్తీ పందెములు జరుపబడును. రూ. 500, 300, 200, 150 ఘనమైన బహుమతులు పందెములో జయమొందినవారి కొనగబడును. ఇందు కరుదెంచుట కిష్టముగల పోటీదార్లు ఈ క్రింది చిరునామాకు దరఖాస్తులను 1920-వ సం॥ జనవరి నెల 5-వ తేదీ లోగా పంపుకొని ఇతర వివరములను కూడ తెలిసికొనవచ్చును.

ఆర్. సుందరరాజ్

ఆర్గనైజరు,

7/14 మట్ రోడ్డు, శంకరపూరు,

(1975)

బెంగుళూరు సిటీ.

R. SUNDARA RAJ

ARGANISER,

7/14 Mutt Road, Shankara Pure, Bangalore City.

ఏ వి చూ చె దరు ?

పర్వదినములను సత్కాలక్షేపములతో గడుపువలయును గదా ?

దశమీ సాయంకాలము

శ్రీరాముని సత్కథా శ్రవణముతో తరింపదలచుకొన్నారా ? అట్లయిన

పాదు కా పట్టా భిషేక

నాటకమును చూడండి. ఎక్కడకు పోవలెను, ఏమిచేయవలెను అను అనుమానమువద్దు.

రాఘవా రార్యులు, బి. ఏ., బి. ఎల్ గారు

దశరథపాత్రను ధరించురు. నామ “నాట్యక శావిశాదర” విరుదముతో “రత్న ఖచితము” బంధముకూడ నిచ్చి చెన్నపురి ఆంధ్ర సభవారు సన్మానించెదరు.

మీ రు పాల్గొనరా ?

విక్టోరియా పబ్లికుహాలులో తేపు (గురువారము) సాయంకాలము 5-30 గంటలకు. మరువవద్దు.

చెన్నపురి ఆంధ్ర సభ.

ముక్కుటి ఏకాదశినాడు రుక్మాంగద, ప్రహ్లాద ప్రదర్శింపబడును.

మితవాదుల మహాసభ

కలకత్తాయందు గూడుట.

కలకత్తా, డిసెంబరు 30 — కలకత్తా పుర్రాంధిరము లో మితవాదుల మహాసభ నేడు గూడెను. 650 మంది ప్రతినిధులు అంతమంది ప్రేక్షకులును సభ నలంకరించిరి. బర్దవాను మహారాజావారు, సర్. కే. జి. గుప్త; జడ్జిను చౌదరి, సర్. ఆర్. ఎక్. యాఖర్, సర్ నీలరత్న కర్కారు, ఆనరబిలు జి. కే. పరేకు, సర్ గంగాధర్ చిట్టి వను, కుమార్ ఆరుణచంద్రసేనా, సర్ ఆలీ ఇయాను, ఆనరబిలు యఫీ, సర్ డేవ్రసాద్ సర్వాసికారి, కాంతోష్ గాఖా, దిగ్గపాలియా రాఖా, డాక్టరు తేజబహుదూరు సామ్రా, కుమార్ మణీంద్ర చంద్రసేనా, ఆనరబిలు సచ్చిదానంద సేనా గారులు నేడిక నలంకరించిరి. డక్లానబాబు, దర్బంగమహారాజు, నవాబు అబ్దుల్ రహీము, సర్ లిపీ న కృష్ణ బోను తండిత రమాకాంత మాలవ్య (తండిత మదనమోహన మాలవ్య గారు కుమారుడు) అంబికాచరణముజూదారు, కవిరాజు గుడిరచంద్రసేకు, శ్రీవాసకాశ్రీ, సి. పి. రామస్వామి ఆశ్యుర గార్లీ సభకు రాజాలసండునకు తింతియ వార్తలను పంపించిరి. కాశ్రీ, రామస్వామి ఆశ్యుర గార్లు రేపుకభటు దక్ష చేయగలరు.

సన్మాన సభాభ్యుత్థులు సర్. బి. సి. మిత్రుగారు స్వాగతోపన్యాసమును చదివినతరువాత కవస్వామి ఆశ్యుర గారిని సభాపతిగ నెక్కునొనడని ముకేంద్రనాథ బెన్సీగారు సభ్యులనుకొరుచు తీర్మానమును ప్రతిపాదించి వారసేవకు విరరించి యిట్లు ప్రసంగించిరి:

మితవాదకక్షము నానాటికి వృద్ధిపొందుచున్నది ఆరణ్య రోదనమువలె మనమాటు గాలి కలిసిపోవుటలేదు మాతృమూర్తికి మనము చేయుచున్న సేక ఫల ప్రద ము గుచున్నది. మాంటేగుగారు ప్రవేశ పెట్టిన సంస్కరణవిధానము నిష్ఫలము గాకుండ మనము రక్షింపగలిగితిమి మానవులకు ఒక కృషు అద్భుతదళ కలగుచుండును. మన కట్టియద్భుతము పట్టికది. కావున మనము శ్రద్ధతో కనిలేసి లాభము పొందకలసి యుండును.

జి. కే పరేకు, సర్ గంగాధర చిట్టి వను, తేజబహద్ర సామ్రాగార్లు మరెకొకరును తీర్మానమును బలపరచినతరు వాత సభాభ్యుత్థులు సభాసన మలంకరించి తమ యువన్యాసమును చదువుటకు ప్రారంభించిరి. దానితరువాత విషయనిర్ధారక సభగూడెను. రేపుతిరిగి సభ ప్రారంభము కాగలదు.

అధ్యక్షుని ఆగమనము.

డిసెంబరు 29: — సభాభ్యుత్థులు సర్. సి. ఎస్. శరస్వామి ఆశ్యుర గారును 30 మంది ప్రతినిధులును నేడు కలకత్తాకు వచ్చిరి. వారిని సన్మానసంఘమువారు గౌరవించిరి.

మిగుల చౌకధరలు.

ఇంటిమైన కప్పువెంటులు.	ఇంటిమై కప్పులు.	ఇంటిమైన కప్పువెంటులు.
--	----------------------------------	--

మిక్కిలి మేలైన మంగురూరు ముదిరి హెన్స్సులు
 ముదిరి వెంటులు ఇప్పటిమాస్త్రుల ననుసరించి అవిరియఁగ్ర
 యాలు, రోటరీ వెన్ను, కగ్ మిల్లులు, పాలిషర్లు, మన్నగు
 వాని సహాయముచే తయారుచేయబడును. ఆర్థిక ఇచ్చిన
 ఇప్పటిమాస్త్రుల ఇటుకలు, శ్రేష్ఠమైన ఇంటిమైకప్పులు, ప్లాక్
 ఇటుకలు, హాల్ ఇటుకలు, రిజ్జు (ఇంటిమైకప్పు వెన్నులు)
 ప్లాట్టుస్కెల్టలు, వెంటిలేటర్లు (ధారాశయాగా కుద్ర
 మైనగాలి ప్రసరించునట్లు చేయు సాధనములు), ఆలంకార
 మైన, సాదామైన లాకప్పులు, క్రిందవరచురాల్లు (స్టోలింగ్సు)
 (నీలింగ్సు) మొదలగు అన్నివిధములైన కుమ్మరసామానులు
 పరింగుత్తతోను, స్టేసింగుత్తతోను పురమార్గము తయారుచేయ
 బడును. కాసిటరీ, డ్రాయింగ్జీ గొట్టములు, బెంట్లు వంటులు)
 టిమిడి గొట్టములు, సర్ కీలాంపాజిమెంట్ మొదలగునవి
 కూడ తయారుచేయబడును. ఒకసారి అగ్గరు ఇచ్చి చూడ
 ప్రార్థన. ఈ క్షరములు ఈ క్రింది చిలాసమునను ప్రాయశఃలేను.
 మానేజరు, బి. ఎస్. ఇరెడ్డప్పియల్ హోమ్,
 పొన్ను ఒల్లూరు, (కొచ్చిన్ ట్టేటు)

Manager
 B. N. Industrial Home
 P. O. Ollur (Cachin State.)

గ్రామపురం జనరం 8 వ తేదీన మ్యూజియంలో
అయిదవ రోజు.

హిందూ కళాశాలలో పత్రికా సంపాదకుడు పరిచేసిన
చార్టరు బార్ని స్మిత్తు గారు మరణించిన తెలియచున్నది.

మార్కెట్ ను సమీక్షించుచు రెయిల్వే స్టేషనున కగ్గియు
తుల్యించి అనేక కోట్ల ప్రాంతంల నష్టము సంభవించినది.

లోమస్కలోని క్రజలనగరమున విడిచిన ఇరుగుట
మునుండి యొక సంవత్సరము వచ్చెను.

బోర్నెవిల్ల లలిత్వీరకాళిని మునుక కరుగుచుండుటను
జూచి సామ్రాజ్యపాతల ఒడెస్సానగరమున విడిచి పారిపోవు
చున్నాడు.

ఇండియన్ కలెక్టివ్ మిటీవారి రిపోర్టు ప్రాంతసంవత్సరా
ర.భవలో ప్రకటించబడును.

ప్రాన్సులో నూతనార్థిక స్థితి కనుగొనుముగ ప్రాంత
చట్టముల కిది సంబంధమున్నది. పన్నులు నూటికి 50 వం
తుల చొప్పున హెచ్చించబడునని ఆలోచించబడుచున్నది.

సంధ్యకరులు పూర్తిగా నింకలోనే యంగీకరింపబడు
ననుచు జర్మను ప్రభుత్వమువారు జర్మను కైడిలకు క్రిస్మసు
సంజక్షము సంపిరి.

బెజవాడ వార్తలు:— రైతులు, వ
ర్తకుల మహాసభ తీర్మానము అనుసరించి ఈ క్రింద పేర్కొన
వినవారితో ఒక సంఘము ఏర్పాటుచేయడం. గౌ. రావులహ
దకు జి. బాలాజీరావు నాయకుడుగా, గౌ. కొండా వెంకట
స్వామయ్య గారు సేమూరి వెంకటసుబ్బారావు గారు ఎ. కాళేశ్వర
రావు గారు, కె. గోపాలకృష్ణయ్య గారు- వీరు కృష్ణాజిల్లా
యందు కంట్రోలు విషయమై జరుగుచున్న అన్వేషణము
లను విచారించి గవర్నరు మెంటువారికి వివరములు తెలియజేసిరి.
బెజవాడ నుండి మురుయూక్ సాహెబ్ బహదూరు ఇతర
అధికారులపై మోపబడిన నేరములను విచారించుటకు
వాట్సన్ గారు సెప్టెంబర్ ఆఫీసర్ గా నియమింపబడిరి. విచా
రణ జరుగుచున్నది.

కాంగ్రెసు దినము జరిగిన ప్రదర్శనగా జరిగెను. నాయకుల
వటములు ఊరేగించబడిన. సాయం కాలమున డి. యస్. రా
జుచంద్రరావు గారి యాజమాన్యము క్రింద ఒక గొప్పసభ జరిగెను.
సార్యభాష: ప్రకటనకు వందనములు తెలుపు తీర్మానమున్న
కాంగ్రెసుకు విజయము కోరుచు ఒక తీర్మానమున్న సభ వా
రితే ఆమోదించబడిన—తంతివార్త.

ఆంధ్రదేశ విలేజ్ ఆఫీసర్ల కొక విభాగము:— విలేజ్ ఆ
ఫీసర్ల రాజధానిని 27, 28-వ తేదీలకుండు
మదరాసు గోభిలపల్లిలో జరిగియున్నది 24-12-18 తేదీ ఆం
ధ్రదేశపత్రిక యందు ప్రచురించబడినది. కాని కొన్ని కా
రణాంతరమునవల్ల ఆ తేదీలు మార్చబడినది. 31 డిసెంబరు 1919
తేదీ వరకు 11 మంటల గాతరుకు జరుగుటకు నిశ్చయించబడి
నది. ఆనరల్ ఎం. సి.టి. ఈ ప్రత్యక్షకర్తగా అగ్రాధికారి
వత్సమును మహాంతురు. విలేజ్ ఆఫీసర్ల జీతముల అభివృద్ధి కొరకు
విచారించుటకుగాను గవర్నరు మెంటువారు రేపర్మిటేషన్
రివిన్యూ బోర్డు మెంబరు గారు యెస్. ఇ. మజ్జూరి బ్యాంకు
(ప్రసిడెంటు అఫ్ ది సేలెస్ కమిటీ) ద్వారా యీ సెల
24-తేదీ మొదలు 30 తేదీ సాయంత్రమువరకు గుంటూరు
జిల్లా చీరాలలో మకాంచేసి మన విలేజ్ ఆఫీసర్ల జీతము
లను గురించి యెక్స్ ప్రెస్ చేయుచున్నాడు. అ. లింగపతి
రాజు తెక్లిటర్, ఆంధ్రజిల్లాల విలేజ్ ఆఫీసర్ల సంఘము.

వార్షిక తీర్మానము:— (సెప్టెంబర్ తాలూకా కో) నూరు
గావుమున నిరుదే సంఘం సెలకొల్పబడిన తీర్మానము
జనీతు పుస్తక భాండాగారముయొక్క ప్రభువు వార్షిక
ఈ సెల 24 తారీఖున కను వైభవముతో 400 ప్రే
యెరుకు జరుగబడినది. స్వల్పావరమిందు కాబడిన.
మరునాడు ప్రామాణ్య బాలభారత సమాజము వారు బలిశేషి
లక్ష్మీకాంతిని కవిగా చే రచించబడిన, శ్రీసత్యహాస్య ప్రద
నాటకమును కను జ్ఞానాపాత్రముగ ప్రదర్శించి పేక్షకుల
అనందింపజేసిరి.

నోటుపొరపాటు.

అయ్యో, వానదట్ట ఒక నూరు రూపాయల కలెన్సి
నోటు టిడి 10 నెం 27185 గల దానిలో నొక చీలికయు,
టిడి 10 నెం 27186 గల దానిలో నొక చీలికయు పొరపా
టున చేరినవి. ఈ నెంబర్లు గల చీలికలు ఎవరివద్దైన ఉన్న
యెడల దయచేసి తెలియ ప్రార్థన.

నల్లూరి శృష్టయ్య.

కూచిపూడి, తెలలి తాలూకా, గుంటూరు జిల్లా.

హిందూ యువజనసంఘము, ఏలూరు.

అయ్యో, హిందూ యువజన సంఘముయొక్క పదవైదవ
సంవత్సరార్థము కాకినాడున నాగేశ్వరరావు పంతులుగారి
యధ్యక్షతన, ఈ సెల 15, 16 తారీఖుల జరుగునని ప్రచురించి
యొంటిమి. కాని శ్రీ నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు అచ్యుత
సరము కాంగ్రెసుకు వైస్ సెక్రటరీ, జనరల్ సెలలో సంవ
త్సరార్థము జరుగవలసినదిగా కోరి యొంటు: చే నటుల చేసి
తిమి. తారీఖులు మారు తెలియజేయబడును. సంఘము
యొక్క యభివృద్ధి, యువయౌవనము గాంచి మా పురపాలక
సంఘమువారు సంఘమునకు క్రిందటిసంవత్సర మిచ్చిన విరా
ళము నీ వారములో జరిగిన బడ్జెటు మీటింగులో 60 రూపా
యలనుండి 250 రూపాయలకు హెచ్చుచేసినందుకు మే
మెంతయు కృతజ్ఞులము. కీర్తిశేఖరులయిన సామర్ల కొటయ్య
నాయుడుగారి ఈ 1000 లు విలువ చేయు 1200 పుస్తకము
లను మా సంఘమున కియ్యబడినవి. ఇంకొక యువదాతలకు
భాషాభివృద్ధికి తమ తాలూకు 1100 పుస్తకములు సంఘ
మున కియ్యవలసి లిఖ్య మాకిచ్చియున్నందుకు మేమెంతయు
సంతోషించుచున్నాము.

గ్రంథి రామమూర్తి,

ఏలూరు.

కార్యదర్శి

పెద్దాపురం

పెద్దాపురం, డిసెంబరు 28. — పెద్దాపురం తాలూకా
బోర్డు విడిచిసి రామచంద్రపురం తాలూకాకు ప్రత్యేక ప్రభుత్వ
వత్సవలసినదిగా గోదావరి జిల్లా బోర్డువారు మాడ గతరమా
జేతనుంచి తీర్చానించిరి. ఇక దొరకలమువారి అనుమతిపడ
యవలసియున్నది ఈ తీర్మానము వచ్చేది ఏప్రిల్ సెలల గాను
ఈ అనుమతికి దెచ్చుటకు ఏమియు ఆక్షేపణ గనివించను.
కృష్ణాజిల్లా విభజన అయ్యేవరకు రాజమండ్రి తాలూకా బోర్డు
విభజన ఆపుచేయుటకు గవర్నరు మెంటువారు చెప్పినకారణ
ములు పెద్దాపురం తాలూకా బోర్డుకు వర్తించ నేరవు. గాన
మొత్తమునాడు పెంటె సెలవిత్తవలసివున్నది.

గత 21 తేదీన పగలు మూడు 12 మంటల వేళ శ్రీ
గవర్నరుగారు మాగ్రామమునుండి రామచంద్రపురం దయచేసిరి.
కవులైన వారు గవర్నరుగారికి విశేషప్రత్యక్ష నిచ్చుటకు వెన
వీసినప్పటికి శ్రీ గవర్నరుగారు మాత్రము ముసలిపాలిలివించు
అదరములూ, వర్తకుల ఏర్పాటులను మార్చి ముసలిపాలిలివీ
దర్శించి పట్టిరి. నానిదిచ లిటికి ఏకాంతము లేనటుల ఏ
సమాచారమున కొరక కవులైన వారు మిన్నితుండుట లేదు
చేయడం జరిగియున్నది.

ముసలిపాలిలిలో ఇప్పుడయిరాలపయి పన్నులను సర
రణ చేయుచున్నాడు. గతసంవత్సరపు కరవునల్ల నిరుదేవేగాక
యీ సాయమును మాడ సరిగా జరుగవుటలేదు. ఇట్టిస్థితిలో
పన్నుకట్టినటులు గోదావరుపై రోకలిపోతునది నందును
గావున నిట్టిసమాచారములో పన్నులు కట్టినవేళక యీ సాయము
రవిజకు నిలుపుచేసినదో అన్నిటికిని మేలు కానించుచున్నది.

ఇంగ్లీషు సెక్రెటరీ అండుమోటారు ఇంజనీరింగు
కంపెనీ:— ఈ కంపెనీ ప్రాంత్రైట్లు ఇప్పటికి రెండుతెయి
లింగుపిప్పలకు కట్టివారు. ప్రభుత్వము అనుమతిగల సెయి
లింగు పిప్పలకు 28 వ తేదీన కాకినాడ రేవునందు తేలికది.
ఈ కడవకుండు 600 టన్ను విద్యుత్తును సాగు ఎరువుల చేయ
వచ్చును. జనరల్ యావడ ఆ క్యాబ్జెట్ల దక్షిణరేవులకు
విద్యుత్తు తెచ్చును. — తంతివార్త.

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయమున వెలకుదొరకు పుస్తకముల జాబితా.

1. ఆంధ్రపత్రిక సంవత్సరాది సంచికలు.

అనేక విశ్రాంతిచిత్రములతో నిండియుండును.
మొదటి సంచిక కల కత్తి 1-8 1.0.0
రెండవ " " 1.0.0
మూడవ " " 1.0.0
ఇందు విశ్రాంతి మహాసంగ్రామ చరిత్రము
విశ్రాంతి.

ఏడవ సంచిక కల కత్తి 1-8 1.0.0
ఎనిమిదవ " " 1.0.0
తొమ్మిదవ " " 1.0.0
పదియవ " " 2.0.0

6, 7, 8, 9 సంచికలలో ఆయా సంవత్సర
ములలో జరిగిన సంగ్రామ విషయములు సంక్షే
మముగ చిత్రీకరణలతో ముద్రితములు యున్నవి.
ఈ పదిసంచికలకు ఏక కాలమున కొనువారికి
మొత్తముమీద సరసముగ యిచ్చెదము.

ఆంధ్ర పత్రికా కార్యాలయము
పోస్టు బాక్సు 212 మద్రాసు

తామర తైలము

తామర, తీట్, గజ్జి, మంచినందు
డబ్బీ 1-8 అ. 6. 12-8 య. 8-12. 10-8 య. 25.
చికిత్స:— పురుగుల జంపి చెడిపోయిన చర్మమును
కుంచి స్థితిలోనికి తెచ్చుట అయ్యుచున్నది. ఇందులకు చేయ
వలసిన వైద్యము:— 1. మందు లోచర్యములలోనికి పోవు
యును. 2. పురుగుల జంపు మందును వాడవలయును. 3. పురు
గు లిరిగి పుట్టకుండ జేయవలయును.
అప్పు తొంజనము డిఫో - పొంబాయి, మద్రాసు.

శ్రీశైల మహాక్షేత్రము.

ఆంధ్రమహాజనులకు విన్నవము.

శ్రీ శైలక్షేత్రము భరతఖండమునందు గల పుణ్యస్థలము
లందు ముఖ్యస్థలమైన మహాస్థలము. కాని దేవాలయమును కీర్త
ములై యాత్రికులకు మార్గమునందును శ్రీశైలక్షేత్రమునందును
నీటివనతియును స్థలవనతియును లేకు యాత్రికులు కష్టము
చున్నాడు. దేవాలయములకు బాగుచేయుటకు యాత్రి
కులను సౌకర్యమును గలగజేయుటకును కాంగంటి వీరమల్లి
కాన్సులీంగము అయ్యవారు గారు శ్రీశైలనివాసమును గైకొని
వనిజేయుచున్నాడు. శ్రీ శైలరాత్రికత్సర సమయము నందును
వనంత సమకాత్రిములందును మల్లికార్జునలింగం అయ్యవారు
గారు యాత్రికుల కన్నవాడును జేయును మహాసకార
మును జేయుచున్నాడు. కీర్త క్రరాయలములు యోగోపకార
పరాయణములు దేవాలయములకు గాని సత్కరింపగలగి
అన్న వాడునుగాని భవసహాయమును జేసి పుణ్యము
వాల్చించి మల్లికార్జున లింగము గాని ప్రతాపియాలకు సఫలము
చేయుచును గారి. శ్రీశైలక్షేత్రమునకు సంబంధించిన విష
యములను గనగొన గోదావరును భవసహాయము జేయదల
చినవారును నీక్రింది చిరునామాలలో నెంబోడికి వ్రాసి
విషయములు వివరముగ తెలుపబడును.

1. కాంగంటి వీరమల్లి కాన్సులీంగము అయ్యవారు.
శ్రీశైలము ఆత్మభూమి పోర్టు, నందికొట్కూరు తాలూకా
కర్నూలు జిల్లా
2. కా. నాగేశ్వరరావు.
7 రెండు సెట్టిపల్లి, మద్రాసు.

Cocanada.

A Vessel Launched.

COCANADA, December 29.

A correspondent writes:—The proprietors of the
English Cycle and Motor Importation Company are to be
congratulated on the successful launching of their third
sailing ship, which is named the City of Madras. Yester-
day noon witnessed the launching of the vessel at their
ship-building yard opposite the Coromandel Co., Ltd.
The wooden blocks were released and the rope supports
were gradually unwound when in a few minutes the
vessel glided gracefully into the river, the binding ropes
being cut simultaneously, for which a sound signal had
been arranged. The vessel has 125 feet keel length, a
beam of 30 feet, and a moulded depth of 16 feet. She
is entirely built of Burma teak brass-annealed over
felt, and will be rigged as a barquentine. The vessel
is estimated to carry 600 tons of rice in bags and she
will sail in January on her maiden voyage to Akyab to
bring rice to the southern ports.

World's News.

REUTERS AGENCY'S.

England

Doctors (Indian Army). Mr. Montagu's Announcement.

LONDON, December 26.
Mr. Montagu announces that fully qualified European medical practitioners are required for temporary service with Indian troops. They must be British subjects of European descent and not more than 35 years of age. They must sign a contract to serve for two years. The pay will be Rs. 700 per month for a Lieutenant and Rs. 750 per month for a Captain. Three years' service as medical officer with Home, Colonial, or Indian Forces will be necessary to qualify a candidate for the higher rate. A free passage and outfit allowances will be given.

Secretary of War Office. Successor to Sir Reginald.

LONDON, December 29.
Sir Reginald Brade, Secretary of the War Office, is retiring. He will be succeeded by Mr. Herbert Creedy.

Increased Railway Rates.

LONDON, December 29.
Higher railway rates for goods are announced, increases ranging from 25 per cent. for coal and coke to hundred per cent. for small parcels. The increases will come into force on January 15th.

Missing Airman's Body Recovered.

LONDON, December 27.
The body of the airman, Capt. Howell, has been recovered and buried at Cortu. The body of the mechanic has not yet been found.

The Afghan Campaign. Press Criticism.

LONDON, December 26.
Commenting on events on the North West Frontier the "Daily Mail" and "Morning Post" both criticise the handling of the Afghan campaign and the subsequent peace. They all dwell on the unfortunate episode, for example, the disaster at Jandola, the raids on Thakohat railway and on the Cavalry lines at Kohat. The "Daily Mail" says we seem to be witnessing another breakdown in the Indian Military system. The true remedy appears to be to sweep the whole army administration out of India and bring it down to the plains. Hill Top control has been the cause of the Army in India. The "Morning Post" says, Mr. Montagu keeps a very tight head on news from India, and what he does get through is intermingled with comforting assurances; for example, we are asked to believe that in Indian Military opinion, incidents like the disaster at Jandola are unavoidable and that they must not be taken too seriously, but facts allowed to come through suggest a series of reverses with at least five or six hundred British casualties.

An Afghan-Bolshevik Combination.

The "Morning Post" proceeds bitterly to attack Mr. Montagu and Lord Chelmsford and asserts that they have fatally weakened British Power in India and permitted a most formidable Afghan-Bolshevik combination behind the Frontier.

Encounter Between Troops. Heavy Casualties.

LONDON, December 29.
The "Times" learns from Damascus that a severe encounter has taken place at Baalbek between Arab volunteers and French troops with heavy casualties to both sides.

Aeroplane for Calcutta.

LONDON, December 29.
The "Times" learns from Paris that a new aeroplane, subscribed for by friends of M. Poullet, will be sent to Calcutta.

Lectureship of Indian Art. Indian Society's Appeal.

LONDON, December 27.
The Indian Society is appealing for funds for the purpose of establishing a lectureship of Indian Art at the School of Oriental Studies in London.

Obituary.

Doctor George Smith.

LONDON, December 27.
The death is announced of the former Indian journalist, Doctor George Smith.

Russia

British Prisoners in Russia. Negotiations Resumed.

LONDON, December 28.
It is officially stated that the O'Grady-Litvinoff negotiations have been resumed and that they have taken a more favourable turn. It is believed that the outstanding points are capable of settlement.

Bolsheviks Nearing Odessa.

LONDON, December 28.
Owing to the rapid advance of the Bolsheviks the civilian population is beginning to evacuate Odessa.

Bolsheviks Claim Big Successes.

LONDON, December 28.
The latest Bolshevik communique reports that General Denikin has lost the railway junction of Fozloff, the key point of Ukraine, the large towns of Kremenchug, Alsem, Slaviansk, and Lugansk. The capture of the last named town would seem to indicate that General Denikin is no longer in complete possession of the Donetz coalfield the chief source of coal in Russia, the occupation of which would be very valuable to the Bolsheviks, who are short of fuel. The Bolsheviks also claim to have defeated Denikin's Cavalry Commanders, Generals Momenoff and Shkuro, but as large captures of prisoners are not claimed, Denikin is apparently retreating steadily, avoiding set engagements. Up to the present there is no confirmation of the Moscow report that the Bolsheviks have crossed the river Donetz and threaten to bisect General Denikin's front.

France

Disastrous Floods in France.

Heavy Damage Reported.

LONDON, December 27.
PARIS:—Heavy floods in France have done damage estimated at a hundred million francs. It is reported that seven hundred factories in the Vosges have been inundated. The floods are now subsiding.

Floods Assume Alarming Dimensions.

LONDON, December 28.
PARIS:—Floods in Alsace are assuming alarming dimensions. The low-lying country near Strasbourg is nothing but an enormous lake. Extensive damage is reported. Many villages are completely inundated. Iron bridges have been swept away and railway traffic is interrupted in almost the whole of the Vosges valley. Several people have been drowned.

Marseilles Railway Station Destroyed.

LONDON, December 26.
MARSEILLES:—The railway station here has been destroyed by fire, damage being estimated at several million francs.

The New Regime in India.

French Comments.

LONDON, December 27.
PARIS:—Commenting on the new Parliamentary regime in India, the "Temps" says that France will follow the development of the new epoch with lively interest and cordial sympathy. As a great Colonial Power, she will find in this epoch useful information. France desires that the great problem of India will be evolved in Peace. The "Temps" believes that Great Britain will succeed in her new effort, and emphasises that the internal policy in India is likely increasingly to influence the Empire's external policy which is immediately interesting, when the settling of the Eastern question is under consideration.

America

America and League of Nations. Premier and the Empire's Votes.

LONDON, December 28.
Mr. Lloyd George, speaking in Southwell, alluded to the feeling existing in America against the British Empire having a number of votes in the League of Nations and the United States only one. The Premier said that Australia had lost as many men in the war as America and it was only right that she should have a vote. It would, however, never be used in any question which might arise between Britain and the United States. The failure to carry out the Treaty was a lesson showing the folly of America in prematurely entering upon party warfare until after the settlement of the difficulties and troubles ensuing from the war.

Soldier Settlements in Canada. Progress of Work.

LONDON, December 28.
OTTAWA:—The publication of statistics, relative to Soldier Settlements, show that during the year the Soldier Settlement Board has approved loans to 18,000 settlers, aggregating 54 million dollars, and has disposed of a million and a half acres of free land. Training farms have been established in several Provinces. Thirty-three thousand soldiers have passed the agriculturist's examination. The board has saved demobilized soldiers a quarter million dollars in the purchase of livestock and implements.

U. S. Railroad Control.

LONDON, December 26.
WASHINGTON:—President Wilson announces that the rail roads will be returned to private ownership on March 1st.

Allied Action in Siberia. Japan U. S. Agreement.

LONDON, December 27.
NEW YORK:—A telegram from Vladivostok, dated 18th December, says:—The Japan Official Publicity Bureau announces that the United States and Japan have reached common ground on which joint action in Siberia will be based.

Viscount Grey Leaving America.

LONDON, December 28.
WASHINGTON:—Viscount Grey will sail from New York on January 3rd.

Germany

A German War Criminal. Heavy Sentence on Steel Magnate.

LONDON, December 27.
AMIENS:—The German steel magnate, Herr Roschling has been court-martialled on a charge of destroying great ironworks in Eastern France and has been sentenced to ten years, imprisonment and a fine of four hundred thousand sterling.

Germany's Economic Position. Finance Minister and Reparation

LONDON, December 27.
NEW YORK:—The German Finance Minister, in an interview with an American journalist, declared that Germany could and would pay within one year twenty billion marks as reparation and indemnity.

German Ships For Britain.

LONDON, December 26.
WASHINGTON:—By the direction of President Wilson seven ex-German ships, which were loaned to the United States after the Armistice, namely, the "Graf Waldersee, Zeppelin, Pretoria, Cap Finisterre, Mobile, Prinz Friedrich Wilhelm" and "Kaiserin Augusta Victoria" have been returned to Britain.

Allies and Germany. Protocol Must be Signed.

LONDON, December 26.
PARIS:—The Allies have replied to a German Note insisting upon the signature of the Protocol in its present form, and reaffirming the Allies' readiness to reduce the amount of floating material to form the Scapa Flow indemnity, if it is shown that vital economic interests justify such reduction. Nevertheless, the reply points out that the Allies have learned that floating docks, cranes and tugs have been recently sold, and gives notice that, in view of the economic position of Germany, as stated by the German Delegates, the Allies do not recognise such sales. The Note rejects the German proposals to substitute for the five small cruisers mentioned in the Protocol five others under construction. The reply states that directly the Protocol is signed, all German officers and men interned as a result of the Scapa Flow incident will be liberated, except those charged with war crimes.

Preparing to Enforce Treaty.

LONDON, December 26.
PARIS:—The Conference between the Allied and German Delegates, with a view to the adoption of preparatory administrative measures for enforcing the Treaty of Versailles, will begin early next week, General Lerond will preside over the Allied Delegation and Herr Simon over the German Delegation. The British and Italian Delegates are expected in Paris on Monday.

The Scuttled German Ships.

LONDON, December 28.
The "National News" states that it has been decided that German warships scuttled at Scapa Flow shall be blown up early next year in the presence of an Allied Naval Commission.

Belgium

Britain and Belgium, Negotiations over E. Africa Colonies.

LONDON, December 28.
BRUSSELS:—The "Independence Belge" states that the Belgian Colonial Minister is at present in London in order to arrange for the transference to Britain of the Bukova and Ujiji Provinces of German East Africa, which will be administered by Great Britain, on behalf of the League of Nations. The Minister is also negotiating with a view to securing of Belgian subjects equally favourable rates on the railways in former German East Africa as British subjects.

Holland

Dutch Borneo Report Denied.

LONDON, December 27.
THE HAGUE:—It is semi-officially stated that the report that Holland is about to cede Dutch Borneo to Britain is entirely without foundation.

Sudan

Fighting in the Sudan. British Force Attacked, Commanders Killed.

LONDON, December 27.
A telegram to the "Times" from Cairo says:—In view of the restlessness displayed by various tribes in the Sudan, which had attacked British posts near Tomba killing twelve, Major White commanding the Equatorial Battalion reconnoitred from Tomba and was attacked on the 15th November by a large force of the Allied tribe which was repelled after severe hand fighting with heavy enemy losses. Our losses were seven killed and nine wounded. Major White was joined by Major Stigand, Governor of the Mongalla Province and with a half company proceeded to clear up the country. Details are not known, but a mutilated telegram, dated the 13th December, has been received reporting that a thousand enemy on the 8th December attacked the advance guard of the column and fighting ensued in which Major White and Stigand, twenty two rankers, and four carriers were killed, after which the enemy was driven off. The column returned to Tomba with the wounded and baggage.

Ireland

Another Sinn Fein Outrage.

Viceregal Lodge Attacked.

Officer and Attacker Killed.

London, December 28.
A dozen Sinn Feiners attacked the Viceregal Lodge in Dublin this morning. The guard's officer and one of the attackers were shot dead in a conflict between the officer with two soldiers and the Sinn Feiners. Four men were arrested on suspicion when leaving Phoenix Park.

A Cleverly Planned Attack.

London, December 28.
Few details are yet available of the attack on Viceregal Lodge, but it appears that the attack, which had apparently been cleverly planned, but which failed completely was made at two o'clock this morning. Residents heard shots in the distance. These were at first attributed to revellers, but it was subsequently reported that a Lieutenant and a civilian had been discovered shot dead in the Viceregal grounds. It appears that the assailants had fired from the main road near by a quarter mile from the lodge. The firing lasted only a few minutes.

Further Details of Incidents.

London, December 28.
Although the authorities deny that the Viceregal lodge was attacked, evidence indicates that the raid was premeditated. When the shots were heard the military guard turned out and thoroughly searched the Viceregal grounds then proceeded in the direction of Phoenix Park, where intermittent shooting was going on. As the guard approached the main road there was a regular fusillade. One raider was seen to stand up and fire and the Lieutenant of the guard fell. Thereupon the raider was shot. The firing continued for a little while from other quarters. The raiders, however, aided by darkness and the cover of trees and bushes dispersed.

Further Details.

London, December 28.
The dead officer in the latest Sinn Fein outrage is Lieut. Boast and the civilian is named Carey. The latter was recently treated in hospital for injuries to his head. It appears that Lieut. Boast and three soldiers met a man with a bandaged head on the main road of Phoenix park. The man was challenged, but he continued to advance, caught Boast by the throat and shot him through the heart. A patrol immediately shot the assailant.

Switzerland

Heavy Snowfalls in Switzerland.

London, December 27.
A telegram to the "Daily Mail" from Vevey says heavy snowfalls have resulted in a number of avalanches. Powdered snow near Davos penetrated a couple of sanatoria, and two patients were killed. The rest were isolated in the top storeys for several hours.

Six People Killed by Avalanche.

London, December 28.
BERNE.—An Avalanche descended on the Jewish sanatorium of Davos and the surrounding buildings today, killing six people and injuring several others.

Siberia

Siberia.

A Socio-Political Change.

London, December 29.
The "Times" learns from Irkutsk that the sufferings of refugees after the fall of Omsk were indescribable. The Omsk disaster necessitates sweeping changes in Government. It is suggested that a federation of autonomous Siberian states should be formed under General Denikin and Semenov.

Australia

Trans-Australian Flight Abandoned.

London, December 27.
SYDNEY.—Capt. Ross-Smith abandoned his trans Australian flight at Charleville, Queensland, owing to a crank breaking.

W. India

Strike in Jamaica.

Tramways Held Up

London, December 27.
KINGSTON, JAMAICA.—Employees of the Tramway Company struck on Christmas Eve demanding increased pay. This was refused and the service was suspended, greatly inconveniencing the public. The pilots also struck for higher pay and held up shipping. Their demands were finally granted and they resumed work.

Turkey

Peace with Turkey.

Early Conclusion Foreshadowed.

London, December 21.
CONSTANTINOPLE.—The Grand Vizier has requested Tewfik Pasha, President of the Commission charged with preparing the defence of Turkey before the Peace Conference, to order the Commission to complete its report quickly, because the summoning of a delegation may be expected soon. It is stated that the High Commissioners have informed the Grand Vizier that peace with Turkey will soon be made.

Egypt

The Egyptian Unrest.

Interview with Lord Allenby.

London, December 29.
The "Daily Mail" correspondent at Cairo has interviewed Lord Allenby, who said that conditions in Egypt were

now generally improving. He hoped that Lord Milner's Commission would indicate a solution to the problems ensuring the maximum benefit for Egyptians. Lord Allenby declared that the Commission was prepared to hear every view absolutely fully.

Unrest Symptomatic of Universal Restiveness

He said that the unrest in Egypt was a symptom of the restiveness under authority which was manifest in many parts of the world as a result of the war.

Responsible Men to the Force.

Many responsible Egyptians were ready to work along side the British for the development of the country.

Unrest in Egypt.

European Official Fired at.

LONDON, December 26.
CAIRO.—A revolver shot was fired at Mr. Beckitt, Chief Engineer of the State Railways, this morning. Mr. Beckitt was not injured, and the assailant escaped.

Afghan

Food Scarcity in Vienna.

Italy to the Rescue

LONDON, December 28.
MILAN.—Despite her own food scarcity, Italy has agreed to adopt 15,000 starving Viennese babies. Preparations for their departure are in hand. Two trains laden with provisions and clothes have been sent to Vienna from Italy.

ENGLAND

Profiteering in Sugar.

Food Controller's Warning.

LONDON, December 28.
The Food Controller issues a warning that a temporary reduction of the sugar ration will be necessary at an early date, in order to defeat what appears to be a concerted action on the part of producers to take advantage of the general position by raising prices for early deliveries to no less than six or seven times the pre-war level.

AMERICA

Alcohol Poisoning in U. S. A.

Fatal Results of Whisky Drinking.

London, December 28.
NEW YORK.—At least 137 people are dead and 149 blind and in danger of dying, as a result of drinking whisky consisting of wood alcohol mingled with water artificially coloured. It is said that this whisky is being sold at a thousand dollars a barrel. The Police are searching for the whisky factory. Further deaths are expected.

Indian Telegrams.

(ASSOCIATED PRESS)

Indian National Social Conference.

Expansion of Movement.

AMRITSAR, December 29.
The Indian National Social Conference was held in the Congress Pandal on Sunday evening. Rai Bahadur Ganga Ram a staunch and munificent supporter of Widow remarriage movement welcomed the delegates in a forceful Urdu speech in which he emphasized the need of widow remarriage, reform in Hindu Society.

Lala Hansraj, retired Principal and Founder of D. A. V. School, leader of Arya Samaj Movement was elected President and delivered a comprehensive and eloquent address in Urdu dealing with several aspects of the social reform movement.

Mr. Devadhar read a message from the General Secretary, Sir Narayan Chandavarkar suggesting the expansion of the scope of social reform movement as to include problems of social reconstruction such as mass education rural sanitation, etc. A condolence resolution at the demise of Viresalingam Pantulu, Waman Rao Kolhatkar and Mangumal of Lahore was first passed, the whole audience standing.

A resolution widening the scope of social reform as suggested in Sir Narayan's message was proposed by K. Natarajam seconded by Mrs. Avantika Bai Gokhale, and supported by Dr. Satyapal and passed with acclamation.

An All-India Council of 100 willing workers in the cause of social reform was appointed to give effect to this resolution. Other resolutions dealing with the status of women including franchise, women education, widows education, and training and remarriage, the abolition of caste, intermarriage, temperance with a view to total prohibition, depressed classes elevation, and other subjects were passed. Amongst the lady speakers were Pandit Sujavati and Mrs. Harat Mohani. A large audience of 6,000, including about one thousand ladies, were present. The proceedings were in Urdu and Hindi.

Mr. Andrews Message.

AMRITSAR, December 29.
The following is the message from Mr. C. F. Andrews relating to the British East Africa which Mr. Gandhi read at the Congress sessions to-day:—You will understand the deep pain the following challenges to Indian residents in East Africa on the part of European settlers has caused me. I enclose at the end of this letter the copy of two principal documents dealing with the subject. My indignation has grown deeper still since I have seen with my own eyes how unjustified the attack on Indian moral character has been. If the challenge had been merely on economic grounds, the attack could have been met without any feelings of resentment. There is no dishonour in being called more industrious and thrifty than other people and hitherto this has been the only ground for refusing Indian

immigration. But here was a new challenge from East Africa and this of an entirely different nature. Here the main line of attack was against the Indian moral character itself. It is brutally stated that Indian moral depravity is so great that Indians cannot be allowed to contaminate the Africans any longer. Mr. Andrews concludes:—If there had been any valid grounds for this attack on the moral character of the Indian community, I should not have hesitated to expose facts. On a former occasion in Fiji I had to do this very thing with regard to Indians labouring under indenture system. I did not shrink then as you all know from telling you the plain unvarnished truth. But after most careful examination on the spot, I am convinced that the attack is groundless in its main challenge. I have found young Gujaratis who now form the main body of those that have come from India to East Africa leading a domestic and social life which taken as a whole is a credit to their motherland. I cannot do more in this letter than state emphatically this conclusion to which I have come. If it had been possible for me I should return myself to lay before you the whole matter. But I must immediately proceed to South Africa. I trust that you yourselves gentlemen, will accept the challenge and uphold the character of the children of the motherland. I trust also that you will protest both at the Congress itself and at the All-India Muslim League and throughout the length and breadth of India against this policy to exclude Indians on the ground of moral unfitness from the whole of Africa.

Fiji Resolution.

AMRITSAR, December 29.
Pundit Malaviya speaking in Hindi on Fiji resolution eulogised the services rendered by Mr. Gandhi. After tracing at length the history of indentured labour in Fiji he said Indians were asked to sign an agreement for a number of years during which time they were to be given a fixed wage and to be under the sweet will of the employer. Justice towards these workers was at a discount and none would listen to the atrocities that were committed on them. The daughters and sisters of India, those daughters who were proud of their chastity, were taken perforce and some forty women were at the mercy of a hundred men. It was a painful story.

Credit of Lord Hardinge.

It was to the credit of Lord Hardinge that on 31st July 1916 he stopped further indentured immigration of Indians to Fiji. They now wanted to rescue those who were in Fiji and he was sure that if the Viceroy's assurance were carried out there would be an end to one of the greatest blames on Indian honour. If they asked for self government they might be told that how could Indians who were working as indentured coolies in foreign countries and whose very daughters and sisters were in such miserable state show their capacity for self-government. The success in this respect would mean the effacement of one of the greatest blot on India's character and honour. In conclusion Pundit Malaviya hoped that not only the Fiji indentured labour would be cancelled but there would be an end to this system under whatever name or disguise it may present itself again.

Congress Resolutions.

AMRITSAR, December 29.
The Hon'ble Pundit Madan Mohan Malaviya moved (a) this Congress views with grateful satisfaction the Viceregal declaration that the indentures in Fiji are likely to be cancelled at the end of the current year and hope that a final declaration to that effect will be made by the Government of India before the end of the year and this Congress further hopes that indentured emigration in any form whatsoever whether under the same or other name never be renewed, (b) the Congress pieces on record its grateful appreciation of the valuable and selfless services rendered by Mr. C. F. Andrews to the afflicted in the Punjab to the cause of indentured Indians in Fiji and elsewhere and the services being rendered to Indian settlers in East and South Africa.

The Hon'ble Mr. B. N. Sarma seconding the resolution said that he was glad that the Congress had given this problem a prominent place in its programme. Where else could discuss the problem with freedom, India was a component part of the league of nations, and they should urge their representatives in the league no matter who appointed them to do their duty towards Indians in this matter. After paying a tribute to the services rendered by Mr. Gandhi and Mr. Andrews, Mr. Sarma said they had many quarrels with Lord Chelmsford he had to explain many things, but it was only right that they should express to him their satisfaction and thanks in regard to what he had done in this matter. Indian army was maintained not so much for domestic as for imperial purposes and the warning of people of India should be given to British Parliament and Great Britain and the League of Nations that unless their grievances about treatment in other parts of the empire were met they would not vote one single pie for army or send one Indian soldier to fight beyond her own frontiers.

Dr. Vawani Dayal supported the resolution which was carried unanimously. It was 3-20 P.M. by the time this resolution was passed and the President announced in view of the pressure of work in Subjects Committee the Congress would adjourn and meet to-morrow noon. Sessions was accordingly adjourned.

Messages.

(Special Service)

AMRITSAR, December 29.
The following messages received by the President of the Congress were read by Pandit Gokernath Datt at the commencement of the proceedings.

From Vancouver.

A cable from Vancouver: We representative Hindustanis from Canada under auspicious Khalsa Diwan Society, greeting. Consider Reform Act utterly inadequate. Urge Congress secure autonomy like Canada. Further implore Congress take with Canadian authorities steps to remove most unjust harsh barriers of admission to and travel from Canada.

(Signed) Javasingh, President.

Dr. Rabindranath's Poem.

A Poem from Dr. Rabindranath, Tagore.
Light by signal for us father, who have strayed from Thee.

The Sanjivaraman " considers the address very moderate in tone and lofty in ideals. Regarding the Reform Act the paper says that the President has given the lie direct to imaginary fears of the moderates that the Congress will not accept the act. He has shown the country the clear path of its duty towards reforms.

విదేశ తంత్రివార్తలు

[వైబరు వజ్రస్]

యూరోపియను వైద్యులు.

లండను, డిశంబరు 20:—భారతీయ వైద్యకళాఖిలాసం తాత్కాలికముగ కనీయముగా అన్ని వైద్యకళలకులందు ముఖ్యమైనవారు కావలయునని మాంజేగు గారు ప్రకటించుచున్నారు. వారు యూరోపియనులు బ్రిటిషువారులైన శిర్ షిండ్ల వయస్సులోపల నుండవలయుననియు, రెండేండ్ల వయస్సు పనిచేయుటకు కావలయుననియు ప్రకటించుటచేసి, తీరము నెలకు రెప్పిసెంటులకు రూ 700 లు, కష్టానునకు రూ 750 లు. ఇంక నెక్కువజీతము పొందుటకు వారు అంగ వలసజీతము భారత వైద్యులందు మూడు సువత్సరములైన పనిచేసి యుండవలయును. ఓడభుక్తులును, రెండుభుక్తులును, డ్రెస్సు అలవెస్సుగూడ ఈయందు పని ప్రకటనలో తెలుపబడినది.

జర్మనుయధాపకల చెడగొట్టుట

లండను, డిశంబరు 28:—జేషనులు న్యాయపత్రిక ఇట్లు తెలియబరచుచున్నది. స్కాప్లాష్టోడ్ల కనీసజీత జర్మను యధాపకలను రాబోవుసంవత్సరంభములో మిత్రమండలివారి వారి కాపంపునాదు చూచుచుండగా తుత్తుయలు చేయుటకు తీర్మానింపబడినది.

బెల్జియను వలసదేశీయముంత్రియేర్పాటులు.

బ్రుజెల్స్, డిశంబరు 28:—బెల్జియను వలసదేశీయ మంత్రి ప్రస్తుతము లండనును గున్నాడనియు, జర్మను తూర్పు ఆఫ్రికాయందలి బుకోనా ఉజ్జీజీ రాష్ట్రములను బాటిసిమిలి వారి తరపున గ్రేటుబ్రిటను పరిపాలించునట్లు చేయుట కతడు ప్రయత్నించుచున్నాడనియు పూర్వపు జర్మను తూర్పు ఆఫ్రికాలో బ్రిటిషువారికి రెండు రెండేండ్లమునుండునో బెల్జియనులకునూడ నజీవమున నుండునట్లు చేయుట కతడు ప్రయత్నించుచున్నాడనియు “ఇండిపెండెన్స్ రెవ్యూ” పత్రిక వ్రాయుచున్నది.

సిన్ను ఫెయినరులూ రాజప్రతినిధి ప్రాసాదము నెదిరించుట.

లండను, డిశంబరు 28:—శరీరుదయము 12 రు సిన్ను ఫెయినరులు దెల్లినుండలి రాజప్రతినిధి ప్రాసాదము నెదిరించి. ఇంద్రు వైఖలతో నన్న ఒకయుద్ధానికిని సిన్ను ఫెయినరులకును లోకములు జరిగి ఆయుద్ధానికియు సైన్యలలో నొకడును తుపాకీతో కాల్పులడిరి. ఇంద్రును మరణించిరి. ఫీజు పూర్తియై యావలకు బోవుచున్న సలగురు మనుష్యులను పోలీసువారు పట్టుకొనిరి.

రాజప్రతినిధి ప్రాసాదము నెదిరించుటకు గూర్చి వివరము లింకను తెలియజేయుచు. కాని ఉదయము డిశంబరు 28 నెదిరించుటకు వచ్చు గుండు జరిగినట్లున్నది. లోపల నున్న వారు కొంతమరయున గుండ్లు ప్రేమ చప్పుడును వినిరి. ప్రాసాదమునకు పావుమైలుదూరమునండి వాడిదారుల తుపాకులు కాల్పినట్లున్నది. తుపాకులుమాత్ర మెక్కువసేపు కాల్పు బడలేదు.

ఓగార్డి, లిట్టివాపు రాయబారములు

లండను, డిశంబరు 28:—ఓగార్డి లిట్టివాపు రాయబారముల మరల ఆరంభమైనవనియు, ఈయ రవి ఆనకులముగ నున్నట్లున్నవనియు సభి కాతము ప్రకటించుచున్నారు. సమాధానము తురురచ్చు నని తలంపబడుచున్నది.

సూడాను మూకలు.

లండను, డిశంబరు 27:—కెయికోనండి ప్రైవేటుపత్రిక కిట్లు తంతి వచ్చుచున్నది. టూంబీ సమీపమునందలి బ్రిటిషు సురక్షకభటుల నెదిరించి వారిలో 12 రును చంపిన సూడాను మూకలను వెంటాడవలయునని ఉద్దేశమున మేజరువైటు గారు టూంబీనండి సమీపప్రదేశములను పరిశోధించుచుండ క్రొత్తుల తలని పెరుగొనిరి. యుద్ధ ముతిదారులుగా జరిగెను. మన వైస్కులలో 7 గురు మరణించిరి. 9 గురుకు డెప్పులు తగిలినవి. మంగల్లా గవర్నరుగా రతనిసహాయమునకు బోయిరి తెలియు

చున్నది. వివరములంతగా తెలియజేయుచున్నది క్రొత్తులకులు వేయిమంది మనప్రభుత్వంపై నెదిరించి రుసు 22 రు రాం కరుణకు నలుగురు కార్మికులు చంపబడినవనియు అటుపిమ్మట క్రొత్తులు తమవ బడినవనియు తెలియుచున్నది.

జర్మనుస్థిమరులను బిటరున కిచ్చుట.

వాషింగ్టన్, డిశంబరు 27:—విల్సనుగారి మాచనపై ఆమెకా సంయుక్త రాష్ట్రముల కెరువీయబడిన 7 జర్మనుస్థిమరులను మరల బిటరున కిచ్చివేయ బడినది.

మిత్రమండలి ప్రత్యుత్తరము.

వ్యాసిను, డిశంబరు 27:—మిత్రమండలివారు జర్మనుల నోటునకు ప్రత్యుత్తరము నొసగుచు ఇప్పుడున్నరీతిని జర్మనుల ప్రోటోకాల్ పై సం త క ను చేయ వలయునని నొక్కి నొక్కి చెప్పుచున్నారు. స్కాప్లాష్టోడ్లములను గూర్చి జర్మనులు మిత్రమండలివారి కిచ్చుకొనవలయు సామ్యము తగ్గించుటకు తాము సిద్ధముగ నున్నారనియు, జర్మను లిటికల కొంత కావితా సామగ్రిని విక్రయించినట్లు తెలియజేయబడినదియు, అందులకు మిత్రమండలి వారంగీకరింపదనియు, ప్రోటోకాల్లో తెలిపిన వాటికి బదులుగా మరయెదుకాకల నిచ్చిన మను జర్మనుల మాచనకు మిత్రమండలివారు సమ్మతించుననియు, ప్రోటోకాల్ పై జర్మనుల క్రొత్తిగులు సంతకమును జేసినవెంటనే స్కాప్లాష్టోదురాగతములకు గాను నిర్బంధించబడిన జర్మనులలో యుద్ధ కార్యములొనర్పవారు తప్ప తక్కిన అందఱును విడువబడుననియు వా ప్రత్యుత్తరమున తెలుపబడినది.

అ|| సం|| రాష్ట్రములు-జపాను

న్యూయార్క్, డిశంబరు 27. —18 వ తేదీని వ్యాపిన్స్ స్టాకునండి ఇట్లాక్ రిక్రికాన్ వచ్చెను. జపాను జేత మానందే తద్దతి నకునరిగి తగిన కార్యక్రమము వారంభించవలయునని సంకేతము గూర్చి ఆమెకా సంయుక్త రాష్ట్రములకు జపాను వారికి సమాధానము తుదిసదన జపాను అధికార ప్రకటనా సంఘమువారు తెలియబరచుచున్నారు.

తుర్కీ డిప్యూటీమిషను

కన్స్టాంటినోపిలు, డిశంబరు 26:—సంధిసభ వారి యెదుట తుర్కీతరపున వాదింపబడుటకు సమాచారము సంకీర్తి ప్రోడీకరించ వలసినదని యేర్పాటు చేసిన కమిషను అధ్యక్షుని, సంధిసభ వారికిలోనే తురకములయబారుల వాద్యనింపగలరు గావున, ఆపనిసంతటిని వేయు యాగించవలసినదని ప్రాంధునజేతగాను తెలియబరచిరి. తుర్కీలో నింతలోనే సంధియొనంపబడునని ప్రాకమిషనులము ప్రాంధునజేతగానికి తెలియబరచిరి.

భారతభూమి-పరాసు వారియుద్దేశ్యములు

వ్యాసిను, డిశంబరు 27:—హిందూజేత ప్రొత్తపార్లమెంటు కనీయముగా విమర్శించుచు ప్రొత్తుప్రతి ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. మాతముగాభిర్భుద్ధిని పరాసు వారత్యంత స్నేహవాన్మ్యములతో చిలకించుచుండును. అనేక వలసదేశములను గలిగిన దగుటచే దానికి సమాచారములము చాల యుపయోగకరముగ నుండగలదు. హిందూజేత మహాసమస్య యంతయు కాంతనయమునకు నులగింపగ వలెవచ్చునగుట గాకయని ప్రాప్తు కొనచున్నది. ఈ మాతన ప్రయత్నమున బ్రిటను విజయమునందున ఆంగ్లిక నమ్మమున్నది. హిందూజేతమండలి ఆంతరింగిక విధానములపై ప్రాగ్ధేయ సమస్యల సరిష్కరించునపుడు బ్రిటిషుప్రాప్త్యము యొక్క విశేష విధానము చాల మరకాధానమడి యుండగలదని దాని నమ్మకము.

అమృతసరము అల్లదులు-విచారము

లండను, డిశంబరు 28:—ప్రజలసభలో స్వామిగారికి ప్రత్యుత్తరముచ్చు మాంజేగు గార్లు చెప్పిరి భారతవారీయయనసభ వారు మాంటరు కమిటీని నిడివెట్టుట, సజనము నిర్బంధముల సామ్యమును తీసికొనటకు నీలతదని చెప్పుట వలన వారట్లు చేయలేదు. నిర్బంధముచే సామ్యమునిర్బంధముల కధికారులు తగినవలయు నెప్పరచిరి. కాని విచారణ జరుగునంతకాలము తగినకామిషన్లపై నిర్బంధములకు పూర్తి విడుదలవలసినదని కాంగ్రెసు కోరినది. అందు కంగీకరింపకునచ, కాంగ్రెసుప్రతినిధులు విచారణసంఘమును నిడిచిరి.

మొడిధర.

లండను, డిశంబరు 24:—మాంజేవుర కంవెనాటిట్లు తెలియబరచుచున్నాడు. బాగారమును మరల చాలయదిగోడుచున్నాడు. హిందూజేతము చాల విశేషముగ గోరుచున్నది. మొడి బకాతనకు సరకు బాగుగ వచ్చుచున్నది. బాగారమును గూడ విశేషముగ గోరుచు చినవాన అమెకాకుండి అతి విశేషముగ మొడి వోలలకు తెప్పించుచున్నాడు.

ఇటలీ ప్రధానియూగరుము

వ్యాసిను, డిశంబరు 26:—ఇటలీ ప్రధానమంత్రి జనవరి 2 వ తేదీని లండనునకు బయలుదేరుచున్నాడు. పిమ్మట నడుమ లాజుకుబాడ్జి గారితో గలసి వ్యాసినున కేగును.

అరబ్బీ ప్రభుత్వమువారిలో

రాయబారములు జరుపుట

వాస్సా, డిశంబరు 28:—అధికార ప్రకటనము —20 వ తేదీని మేము ఆబూద్ కాముల వాగ్మయింకొని ఆవుటి నుండి ము అరబ్బీ ప్రభుత్వమువారితోడను రామాధున మార్పిగాని తోడను రాజబారములను నడపుచున్నాము. కాంతి సంస్థాపకము బ్రిటిషు వైస్యములకు మరల డిరాబానన కేగుట చాల ప్రకటనము నుండగలదని అరబ్బీ ప్రభుత్వమువారు తెలియబరచిరి. రామాధున మార్పి ప్రతిభలు అట్లు కొనటయే గాక ఆరటి ముఖ్యవైకొద్యోగిని సద్దుమరేకము నిర్మించుమాడ గోరి. రెండుకోరికలకు గూడ తమని నిరాకరించెను. డెయిరెజ్జులలో కాంతిని నెలకొల్పవలయునని ఉద్దేశముతో బ్రిటిషు వైస్యములచేతకొనబడినవనియు, రాయబారుగా రిప్పడరాజమును వ్యాపకమున జేయువలన అరబ్బీ ప్రభుత్వమువారు కాంతి నెలకొల్పవలసి యున్నదనియు చెప్పి యాసే కాని మనకైదిలకు తిరిగియుచ్చి కేరలవలన అతిగెను. ఇంద్రుడాల్లెపిలు నురక్షితముగ ఆబూకేమి నుండునని. ఇందుకు గూర్చి ఇట్లువై యూరపులో నేమైన చక్క జరిగిన జరుగవచ్చును.

తుర్కీ విధానము.

లండను, డిశంబరు 28:—శ్రీచక్రకర్త గారి బ్రిటిషు భారతీయపాత లనేకమంది తుర్కీ విషయమున ఉదానంతమగు విధానము నవలంబించుచున్న ప్రధాన మంత్రిగారి కొకవిజ్ఞానము నంది. అబ్దుల్లా ప్రభువు, ఆస్మీర్ ప్రభువు, ఆగాఖాను, అబూ గాలీ, సర్ మాంకెష్టే, భుకసరీ, సర్ థియాడక్ మారిసు, ఆస్మీర్లో ప్రేమాంటోర్, మేమసరలూ వైచెక గారలు గూడ విజ్ఞానముగ సంకేతము చేసిరి. చిన్న ఆజియా అడ్రెయనోపిలు, కన్స్టాంటినోపిలులకు తుర్కీకుండి వివరములు కొనసించు ప్రయత్నములకు వాన ఖండించుచున్నాడు. తుర్కీ సొక సంతుక జేతమున కిచ్చుచును మెక్కామెడికాలను బ్రిటిషువారి కప్పగించువలయునని ప్రయత్నించుట దని ఆవిజ్ఞానమున కొనచున్నది ఈ ప్రయత్నముల పరిపాలనాధికారియను మెహ్మూరాజుగారు కిచ్చినయొక్క వచ్చికి నతని కాయధికారము నున్న మరలను 4 రు ముల్తాంగుచే నీయ బడవలయునని వాన కోరి. తుర్కీ బలంబై యుండునుండుటవలన ఎల్లప్పుడు నుండు యుద్ధ ప్రమాద మంత ఆపాయకర మైనది కావలయునని వారిలో తెలుపబడినది.

వీరసంయుక్తనాటకము.

మోచెర్ల వానుమంతరాచుకవికృతము :

ఇది యశుమానుపనందే కండ్రితురు జనుచంద్రుని యభిప్రాయమునకు విరుద్ధముగా వృద్ధి గొనగాను బెండ్లియొడి ప్రానేశ్వరయ్యునధమున వీరవిహంగము అతి వీరవ్యవమును జూచుకొన్న భారతీయ వానిమనములకు సంయత్తాచేచి చదివెను. ఈ యర్థము ముఖ్యభూమినిక త్రిభువన జేతముకొనెను. భారతీయ గౌరవముకొనెను—పూర్వ మహావీరుడు నేనా సమామామును బటాసంచు కావించిన కడపటి వీరసాధ్యముడి. ఇందు బృద్ధిరాజుకొ గానిరేయ—సంయుక్త పతిభక్తి జనుచంద్రుని యొద్దతెలిసినము మూర్ఖత—ఈశ్వరధర్మదుర్బాగ్ధపురుగుట—దేవత్య—పరాక్రమమును విశేష రింతబడినది. దేశభక్తి రాజభక్తి వీరభక్తి పతిభక్తి మున్నగు వాని కాటపట్టును నుభవైరిని ప్రదర్శనయోగ్యముగా రక్షించబడినది. పలుకు 1-0-0, కలయువారు—ఎమ్. హెచ్. రావు, జిండు సర్దు, కాకినాడ ఆని వ్రాసిన బడముగలరు.

21 బహుళ శ్రావణ మాసం 9 పురణం 56. 4-4-56
మొదల 18 గుర పురణం 56.

649

నమకము

1842

బంగారు, వెండి, రత్నముల

నగలును, ఇతర వస్తువులును

వాటిను యిచ్చిన పుష్పకాని నైకము ఇవ్వబడును.

ఉమ్మడి - రామయ్య శెట్టి,

గురుసామి శెట్టి కంపెనీ,

25, చైవాబజారురోడ్డు, మదరాసు.

నగలు వాణ్యముగాను, పూచీతోడను సుయైన ధర లకు తయారుచేసి విక్రయించుటకు వుంచబడును. తయారుచేసిన వాటిని ఆతిథియుగా అర్హమైన ధరకు తయారు చేసి ఇవ్వబడును. ఒకసారి ఆర్డరుఇచ్చి నగలు తయారు చేసుకొన్న వారికి వ్రాసి మామయ్యకం తెలుసుకోవచ్చును.

కౌవలెను

8 లేక 10 హార్డు కవరు సెకండు హ్యాండు స్ట్రీటు ఇంజను బాయిలరు.

బండి వెంకటకృష్ణయ్య,

తోటకల్లూరు పోస్టు.

నెల్లూరు బయస్కోప్ లియేటర్.

పెనాస్ట.

(1965)

పెనాస్ట అనుకర్య పోలిసువారిచే వట్టువదలి దొంగలను కట్టించుటకుగా ప్రయత్నించిన పనులను చూచిన అత్యాశ్చర్యముగా నుండును.

ఫిలిం 15000 అడుగుల పొడుగు కలిగి.

10 భాగములతో అంత్యమవును.

సాయం. 6-15 గంటకు, రాత్రి 9-30 గంటకు

నిరాశచెంద నవనరములేదు

మా మకరధ్వజము

పాపియాపెప్పిన్

నేనించువారికి తప్పక శ్రీ శ్రీబలము కలుగును. ఏ సమయమందైనను ఎంతవయస్సులోనైనను నేనించవచ్చును. నరియైన అనుపానముతో వాడిన అద్వితీయమైన గుణమునిచ్చును.

ఈ క్రింద వ్రాయబడియుండు గుణములు మకరధ్వజము వాడుటకలన గలుగు అద్భుతకృత్తిని మీకు తెలుపగలదు.

1 దీర్ఘ కాలమునండి యందునుట్టి అశ్రీ వ్యాధిని కూడ ఇది తప్పక కుదుర్చును.

2 తుల్యతే బాధపడువారు తక్షణమే రాజౌషధమని పేరుగాంచిన మా మకరధ్వజమును ప్రత్యేక అనుపానముతో వ్యాధి ముడరకముననే వాడవలెను.

3 శ్రీలక్ష్మ (అంటుగునకప్పుడు కలుగునట్టికొప్పి, ఎత్తు తెలుపు చున్న గురుమవ్వలు, గర్భప్రావణ మొదలగు) అన్నివిధములైన వ్యాధులకు దీనిని వాడవచ్చును. వ్యాధిని కుదుర్చుచు మంచి బలమునిచ్చును. ప్రళయమైన కరువార ముఖ్యముగా శ్రీలక్ష్మ నియతగినిది.

4 మకరధ్వజము అతిమృత వ్యాధికి తక్షణం నిలమైన గుణము నిచ్చును. కలుమాడు మాత్రమునకు పోవుట, విదానము, అరచేతులు అరకాళ్ళుచుంటు మాత్రములో కలసి యుండు (నుగరు) అను చక్కెర స్వభావముగల కస్తూరు మొదలైన వాటిని ఒకవారములోపల కుదుర్చును.

5 మకరధ్వజము నెగరోగమునకు వానిని అనుగరించి యుండు వ్యాధులకు రాయబాణమువంటిది. దీర్ఘ కాలము నండి యందునుట్టి కఠినవ్యాధులకు మేము తెలిపిన అనుపానముతో వాడిన అద్భుతమైన గుణము కలుగును.

6 దీనిని వ్యాధిలేనట్టివారు వాడిన దుష్టలమును పోగొట్టి, నరములకు పలుకర్పించు నిచ్చుచు మానలితమునందు కూడ మంచి యావనము కలుగును.

7 బిడ్డలకు సాధారణముగా వచ్చునట్టి ఈడువ్యాధి, కడుపువాయదగు, బొల్యమునందు గలుగు స్వాదయ మల కోశముల వ్యాధులు దీనివలన అద్భుతముగా కుదురును.

మా ధరలు బీదవారికి సామాన్యములకు ధనవంతులకు తగినట్లు ఏర్పాటు చేసియున్నాము. మా బౌషధములను ఎట్టి పరిత్యజనము చేయవచ్చును. వానియొక్క శ్రేష్ఠత్వమునకు మేము పూచీగా యుండుము. ఈ త్రవలములను వ్రాయకోరెదము. ఒకసారి మా బౌషధమును వాడకోరెదము.

సిద్ధమకరధ్వజము (బంగారము కలిపినది) 1 రులము వెల రూ 40. 30 మోతాదులకు వెల రూ 5. సామాన్య మకరధ్వజము 1 రులము వెల రూ 5. రహస్యములు, ప్యాకింగు ఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఎడ్వర్డు నరనపరెల్లా

రక్తమును బాగుగా కుద్రపరచి, కండరములకు, నరములకు, ఎముకలకు బలము నిచ్చును. మాతన రసాయనిక పద్ధతి ప్రకారముగా తయారుచేయ బడినది. చర్మవ్యాధులకు, కీళ్ళనొప్పిలకు, వారకోగములకు, మలబంధముకు, విత్త వ్యాధులకు కుదుపులను తొలగించును. మిక్కిలి ఆశ్చర్యమైన రసాయనిక పద్ధతి ప్రకారము సరసమిల్లము బంగారముతో కలపబడినది. బుడ్డి 1 కి వెల రూ 2. పోస్టేజీ, ప్యాకింగు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. నేడే ఒకబుడ్డిని తెప్పించి వాడి చూడును.

ఎన్. బిశ్వాసు బ్రదర్సు, 231, అక్బరు చిట్టూరురోడ్డు, బాగుబజారు, కలకత్తా.

S. Biswas Brothers,

231 Upper Chitpur Road, Bagah Bazaar Calcutta.

NATURAL.
OIL PAINTINGS

AND

LIFE LIKE

Bromide Enlargements

SPECIALITY

AT

A. RATNA & CO.

157, Broadway, MADRAS.

TelePhone No. 620.

Post Box No. 116.

Telegraphic Address:

'RATNACO,' Madras.

గౌతా కంపెనీ,

6 రాటన్ బజారు చెన్నకట్టణము

ధరలు చాల తగ్గింపబడెను

ఎలెక్టా వెస్టెండు, గ్రాండు, గౌతా లీవర్ వాచీలు బహుమితులు చాల తగ్గిన ధరలకు విక్రయించబడును.

24-12-19 మొదలు 31-12-19 వరకు

8 శాతము మాత్రము కొన్నిటికి ధరలు 100-కి 10, 25, 30, 40 శాతము నుడతగ్గింపబడినవి.

మీకు మా అంగడికి వచ్చిన మీకు మంచిలాభము కలుగును.

ఇదివర కీ రాజధానిలో ఎట్టి సౌకర్య మెన్నడును చూపబడలేదు. కాన నీగొప్ప సదుపాయమును యుభయముగా నుపయోగించు. శ్రీలక్ష్మలంకారము. పురుషుల కావశ్యకత.

Grand Reduction Sale

Gautha & Co.,

6, Rattan Bazaar, Madras.

Of Electa, West-End, Grand and Gautha Lever Watches, of different varieties and patterns at Specially reduced Prices.

8 Days Sale

from 24 to 31 Dec 1919.

Some Goods Sold 10, 25, 30, 40, per cent.

Deduction on Prices marked according to the nature of Goods, since a large Consignment of fresh goods expected from factories.

You will be benefitted by GOING TO OUR SALE ROOMS.

Avail this Grand Opportunity. Ever Offered in this Presidency.

For Ladies a Jewel and for Gentlemen a necessity

మరియ చందనము

గనేరియా అను నెగరోగమునకు దుఃఖము,

కద్యము లేదు. పిళికారీతో వడలేదు.

ఎలుపు, తెలుపు, వచ్చు, అనుచు దుఃఖముల నెగరోగమును మూడు పూటలలో మాన్పును. అనేక రాజ కుటుంబములలో వాడబడిన గొప్ప బౌషధము. వెల డబ్బీ-కి రూ 2-4-0.

పంచాంగము

కాద్రసంవత్సరము. శ్రీపాదవారిది. అనేక ధర్మశాస్త్రవిషయములు కలవు. వెల 1-కి 0-2-0. నాలుగు ప్రతులకు తక్కువ పంపబడవు.

(1251)

గంధర్వఫార్మసీ, రాజమండ్రి

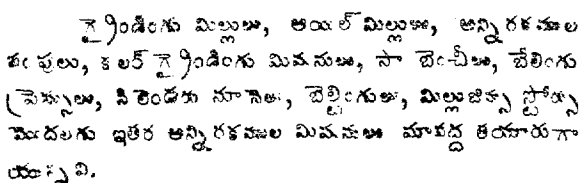

24 తులము (సాను భక్తులతో) 1-1-0.

1949

ఫలము ఎక్కువ !

(శక్తి)శక్తి పద్ధతి ననుసరించి తయారుజేయబడినవి.

P. G. Masker & Co.,
Engineers & Contractors,
Appollo Street, Fort, Bombay.

అంధప్రతికా కార్యాలయము,
పోస్టు బాక్సు 212 మదరాసు.

॥ श्रीगणेशाय नमः ॥

ఆంధ్ర ప్రదేశ్ గా రూపొందినది, 1, పంపిణీ చేసినది,

ఏజంటులు కావలసియున్నది.

తనాల ఖర్చులు 1-కి 0-8-0, 2-3 0-12-0.

డి. మన్నాలాల్, డిలీవెర్సులు, నాలామిసిమిర బ్యాండ్ పో, బెంగుళూరుసిటీ.
 D. Mannalal, Salamisri Depot, Bangalore City.

D. Mannalal, Salamisri Depot, Bangalore City.

25, 2 06. 1-10.0

తెను ది రు 1-10-0.

జ్యోతిషాది విజ్ఞానము 1-8 రూ. 1-8-0

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద వైద్యశాల,
88, చాళుఖ్యవిమలవతి ఆశ్రమం, ఎలంబూరు, మద్రాస్.
166 | బాంబి: — 9, బందరు పేజీ, మద్రాస్.

పాశ్చాత్య వేంకటాచలవజ్ఞితులవారి
ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములు.

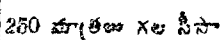
1. లక్ష్మీవిలాసరసము:—లక్ష్మీపలకుల స్వేదగుర్రాగుణు
ఈ లక్ష్మీవిలాస రసములవల విరోధులైయున్నారు. పిత
యొక లక్ష్మీవిలాస రసముగల సీసా తమయొద్ద నుండెనని
స్వేదగురు గుర్రాత్మమైన సిద్ధాపథము వేరొంటి తదని
తామే నుత్తమముగ బల్కువలరు. దినజ్యోతము, మాదక
శాలిన జ్వరములు, సన్న హితిఃకు మొదలగునవి తప్పుక గుణ
మగును. సీసా 1-కి 1-0-0, 5-కి 1 ఇంచుం. (594-801)

2. ప్రతిపాదనలు:— వేరుగడ్డలకు, నందిల తొప్పి
పొత్తుకును మంచిరుదు. వేరు 1-కి 0-8-0, 5-కి 1 పానం.

8. తైత్తిరీయము—దీనిని నేనించినప్పుటి నుండియు
ముద్రమును కట్టి (కలరా) వాంఠిలేదే, శీతభేది, అస్థి
భేదము గుణము కావదు. సీసా 1-క 1-0-0, ర-క 1 ఇళాం.

4. బాలగుభోదము:—బిడ్డలకు బలకాగి; తియ్యని మందు. మందము, మలబద్ధము, అజీర తేది, కృత్వము, కడు పుట్టియందుంటు, ఆకలితమందుంటు మొదలగువి గుణమందు దివ్య ఆ పుష్కలవారగుదురు. నీసా 1-క 0-12-0 5-క 1 ఇతాం.

౧. లోకానుమత కర్మములు:—విద్వంసుల వారు
 స్వయం దీనిని పాఠించి, బాలింతలకు ఉత్తములు
 పాఠించి, పండితులకు, దత్తులకు, అక్షరములకు,
 పాఠశాలకు, పాఠశాలకు, ములబద్ధులకు, జ్యోతిషులకు,
 చక్రవర్తులకు, దీర్ఘములకు మొదలగు యిం
 కలకు లోకములను గుఱువలె చేయవలెను.

తదానంతరము కర్నూలు 5-8 1-9-0

12-8 2-13-6

25-8 5-8

కతి బొవ ధనుతో నాన అనుపానము లోగున పంపబడును

శ్రీ నీతారామ వేద్యశాల, కుసూరు.